

**Chambre
des Représentants**

**Kamer
der Volksvertegenwoordigers**

6 MARS 1947.

**BUDGET
DU MINISTÈRE DE LA SANTE PUBLIQUE
ET DE LA FAMILLE
POUR L'EXERCICE 1947**

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA SANTE PUBLIQUE ET DE LA FAMILLE ⁽¹⁾,
PAR M. H. RASSART.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le budget du Ministère de la Santé Publique et de la Famille pour l'exercice 1947 s'élève, compte tenu des dépenses exceptionnelles et des dépenses résultant de la guerre à 685,031,900 francs, soit à peine 1 $\frac{1}{2}$ % du total du budget ordinaire et des dépenses résultant de la guerre (45,461,888,363 francs).

La Chambre des Représentants reconnaîtra que ce budget est nettement insuffisant pour couvrir les besoins d'un pays qui, avant 1940, n'était déjà pas à l'avant-garde des nations dans le domaine considéré.

La guerre et l'occupation ennemie n'ont pu qu'aggraver la situation.

Seules la situation financière et l'urgence d'autres besoins de reconstruction et de rééquipement

6 MAART 1947.

**BEGROOTING VAN
HET MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID
EN VAN HET GEZIN
VOOR HET DIENSTJAAR 1947**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
VOLKSGEZONDHEID EN VOOR HET GEZIN ⁽¹⁾,
UITGEBRACHT DOOR DEN HEER H. RASSART.

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Rekening gehouden met de uitzonderingsuitgaven en met de uitgaven voortvloeiend uit den oorlog, bedraagt de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin voor het dienstjaar 1947 685,031,90 frank, dit is nauwelijks 1 $\frac{1}{2}$ t.h. van het totaal van de gewone begroting en van de uitgaven voortvloeiende uit den oorlog (45,461,888,363 frank).

De Kamer der Volksvertegenwoordigers zal toegeven, dat die begroting volstrekt onvoldoende is om de behoeften te dekken van een land dat, reeds vóór 1940, op dat gebied niet aan de spits stond.

De oorlog en de vijandelijke bezetting hebben dien toestand slechts verergerd.

Bij dergelijke bescheiden begroting kan men zich slechts neerleggen omwille van den financieelen toe-

⁽¹⁾ Composition de la Commission : M. Marchand, président ; MM. Clerckx, De Riemaecker-Legot (Mme), De Schepper, Dexters, Gilson, Harmel, Lambotte, Lefèvre (Th.), Meunier (Paul), Scheere, Van den Daele. — Bracops, Deltenre, Housiaux, Meunier (Marcel), Rassart, Sainte, Vercauteren, Wostyn. — Grégoire-Cloes (Mme), Reul. — Janssens (Charles), Leleux.

Voir :

⁽¹⁾ Samenstelling van de Commissie : de heer Marchand, voorzitter; de heren Clerckx, De Riemaecker-Legot (Mevr.), De Schepper, Dexters, Gilson, Harmel, Lambotte, Lefèvre (Th.), Meunier (Paul), Scheere, Van den Daele. — Bracops, Deltenre, Housiaux, Meunier (Marcel), Rassart, Sainte, Vercauteren, Wostyn. — Grégoire-Cloes (Mevr.), Reul. — Janssens (Charles), Leleux.

Zie :

**Chambre
des Représentants**

**Kamer
der Volksvertegenwoordigers**

6 MARS 1947.

**BUDGET
DU MINISTÈRE DE LA SANTE PUBLIQUE
ET DE LA FAMILLE
POUR L'EXERCICE 1947**

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA SANTE PUBLIQUE ET DE LA FAMILLE (¹),
PAR M. H. RASSART.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le budget du Ministère de la Santé Publique et de la Famille pour l'exercice 1947 s'élève, compte tenu des dépenses exceptionnelles et des dépenses résultant de la guerre à 685,031,900 francs, soit à peine 1 ½ % du total du budget ordinaire et des dépenses résultant de la guerre (45,461,888,363 francs).

La Chambre des Représentants reconnaîtra que ce budget est nettement insuffisant pour couvrir les besoins d'un pays qui, avant 1940, n'était déjà pas à l'avant-garde des nations dans le domaine considéré.

La guerre et l'occupation ennemie n'ont pu qu'aggraver la situation.

Seules la situation financière et l'urgence d'autres besoins de reconstruction et de rééquipement

(¹) Composition de la Commission : M. Marchand, président; MM. Clerckx, De Riemaecker-Legot (Mme), De Schepper, Dexters, Gilson, Harmel, Lambotte, Lefèvre (Th.), Meunier (Paul), Scheere, Van den Daele. — Bracops, Deltenre, Housiaux, Meunier (Marcel), Rassart, Sainte, Vercauteren, Wostyn. — Grégoire-Cloes (Mme), Reul. — Janssens (Charles), Leleux.

Voir :
4-VIII : Budget.
215 : Amendement.

6 MAART 1947.

**BEGROOTING VAN
HET MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID
EN VAN HET GEZIN
VOOR HET DIENSTJAAR 1947**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
VOLKSGEZONDHEID EN VOOR HET GEZIN (²),
UITGEBRACHT DOOR DEN HEER H. RASSART.

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Rekening gehouden met de uitzonderingsuitgaven en met de uitgaven voortvloeiend uit den oorlog, bedraagt de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin voor het dienstjaar 1947 685,031,90 frank, dit is nauwelijks 1 ½ t.h. van het totaal van de gewone begroting en van de uitgaven voortvloeiende uit den oorlog (45,461,888,363 frank).

De Kamer der Volksvertegenwoordigers zal toegeven, dat die begroting volstrekt onvoldoende is om de behoeften te dekken van een land dat, reeds vóór 1940, op dat gebied niet aan de spits stond.

De oorlog en de vijandelijke bezetting hebben dien toestand slechts verergerd.

Bij dergelijke bescheiden begroting kan men zich slechts neerleggen omwille van den financieelen toe-

(²) Samenstelling van de Commissie : de heer Marchand, voorzitter; de heeren Clerckx, De Riemaecker-Legot (Mevr.), De Schepper, Dexters, Gilson, Harmel, Lambotte, Lefèvre (Th.), Meunier (Paul), Scheere, Van den Daele. — Bracops, Deltenre, Housiaux, Meunier (Marcel), Rassart, Sainte, Vercauteren, Wostyn. — Grégoire-Cloes (Mme), Reul. — Janssens (Charles), Leleux.

Zie :
4-VIII : Begroting.
215 : Amendement.

peuvent convaincre de la nécessité d'admettre la modicité de ce budget.

Dès que la situation le permettra, il faudra que le pouvoir législatif exige de l'exécutif une sollicitude plus grande envers les activités du Département de la Santé Publique et de la Famille.

Mais si l'unanimité est faite sur cette conception générale, force nous est de constater que des divergences existent quant au volume des attributions consacrées aux diverses fonctions du Département.

Ce n'est point l'objet de ce rapport de trancher la question.

Le tableau ci-dessous permettra aux membres de la Chambre de se faire une opinion.

stand en van de dringende behoeften inzake wederopbouw en wederuitrusting.

Zoodra de toestand het toelaat, dient de wetgevende macht vanwege de uitvoerende macht een grootere bezorgdheid te eischen ten opzichte van de werkzaamheden van het Departement van Volksgezondheid en van het Gezin.

Maar zoo men over dit algemeen beginsel eensgezind was, zijn we toch genoodzaakt vast te stellen, dat er meeningsverschillen bestaan aangaande den omvang van het aan elk der verschillende diensten van het Departement toegestane aandeel.

Die kwestie moet echter niet in dit verslag worden beslecht.

Onderstaande tabel zal aan de leden van de Kamer toelaten zich dienaangaande een meening te vormen :

GROUPE	Sommes Bedragen	%	GROEP
Administration	79,299,550	11.57	Bestuur.
Education physique, sports, plein air	33,000,000	4.81	Lichamelijke opvoeding, sport, openluchtwijken.
Médecine préventive	200,000,000	29.20	Voorbehoedende geneeskunde.
Prophylaxie	84,400,000	12.32	Prophylaxe.
Recherche scientifique	5,400,000	0.78	Wetenschappelijk onderzoek.
Habitation	10,758,850	1.58	Huisvesting.
Assistance	185,098,500	27.02	Bijstand.
Dépenses résultant de la guerre	87,075,000	12.72	Uitgaven voortvloeiend uit den oorlog.
Totaux.	685,031,900	100.00	Totalen.

REMARQUE GÉNÉRALE.

L'étude du budget révèle, dès le premier examen, que de nombreux crédits sollicités sont destinés à subsidier des œuvres privées, dont l'objet rentre dans les attributions du Département.

Sans nous prononcer sur cette méthode de liberté subsidiée, nous pensons qu'il n'est pas possible au Parlement de consentir des crédits de cette importance sans autres indications que : subventions à des œuvres, ou : subsides à des groupements.

Il est invraisemblable que le Parlement soit amené à consentir des crédits de l'ordre de grandeur de 200 millions, par exemple, à l'O.N.E., sans qu'une précision du budget de cette œuvre, certes intéressante, soit annexée au budget du Département.

Que peuvent signifier les examens consciencieux des commissaires à propos de tels ou tels « petits » postes si des subventions de cette importance, constituant presque 30 % du budget du Département, échappent à un examen détaillé.

Nous croyons que le Département devrait rencontrer cette remarque pour les budgets futurs.

ALGEMEENE OPMERKING.

Uit het onderzoek van de begroting blijkt, van meet af, dat talrijke gevraagde kredieten bestemd zijn om toelagen te verleenen aan private werken, waarvan het doel onder de bevoegdheden van het Departement valt.

Zonder uitspraak te doen over deze methode van gesubsidieerde vrijheid, meinen wij dat het Parlement onmogelijk kredieten van dien omvang kan toestaan zonder andere aanduidingen dan : toelagen aan werken, of : toelagen aan groepeerlingen.

Het is onwaarschijnlijk, dat het Parlement er voor zou te vinden zijn om kredieten toe te staan van een bedrag van 200 miljoen, b.v. aan het N.W.K. zonder dat een opgave van de begroting van dit werk, dat zeker belangwekkend is, bij de begroting van het Departement wordt gevoegd.

Wat vermogen gewetensvolle onderzoeken van de leden der Commissie over den eenen of ander en « kleinen » post, indien toelagen van dien omvang, die bijna 30 l.h. van de begroting van het Departement uitmaken, aan een grondig onderzoek ontsnappen ?

Wij gelooven, dat het Departement met deze opmerking rekening zou moeten houden voor de toekomstige begrotingen.

Pour le budget de 1947, nous nous efforcerons de combler partiellement cette lacune en priant le Département de communiquer le détail de certains postes sous forme de tableaux annexes, qui seront expédiés aux membres du Parlement.

D'autre part, l'examen du budget ne donne qu'une idée fort incomplète des activités et attributions du Département.

Des crédits fort importants sont demandés au titre de la Santé Publique par le truchement du projet de budget des Dépenses extraordinaires. Ces crédits sont destinés à couvrir les frais d'activités et d'initiatives dont on ne trouve guère de trace dans le budget ordinaire.

Le présent rapport n'ayant pour objet que les travaux de la Commission de la Santé au cours de l'examen du budget ordinaire pour 1947 et non la critique de la politique générale du Département, nous nous bornerons aux éléments du budget.

I. — DÉPENSES D'ADMINISTRATION.

Première section. — Dépenses ordinaires.

Chapitre premier. — Dépenses de personnel	fr. 61,754,900
Chapitre II. — Matériel	14,220,150
Chapitre III. — Subsides et subventions :	
Office International d'Hygiène publique	90,500
Académies royales	19,000
Chapitre V.	45,000
Chapitre VII	220,000
Chapitre VIII :	
Frais d'impression du supplément de la Pharmacopée	150,000
Prix des Sciences médicales	30,000
Impression des carnets de bons de stupéfiants	80,000
Fournitures de bureau	1,775,000
Achats d'insignes	500,000
Académies. Publications, etc.	315,000
Fournitures de pommes de terre au personnel	100,000
	Fr. 79,299,550

79 millions 299 mille 550 francs, soit 11.57 % du budget du Département.

I. — Dépenses d'administration.

On pourrait s'étonner de l'ampleur de ce groupe de dépenses. Elle résulte cependant des révisions de barème et de l'incidence des prix de toutes choses.

Wat de begroting van 1947 betreft, zullen wij trachten deze leemte gedeeltelijk aan te vullen door het Departement te verzoeken nadere bijzonderheden over zekere posten te verstrekken onder den vorm van bijgevoegde tabellen, die aan de leden van het Parlement zullen worden gestuurd.

Anderzijds, geeft het onderzoek van de begroting slechts een zeer onvolledig beeld van de werkzaamheden en bevoegdheden van het Departement.

Zeer belangrijke kredieten worden gevraagd voor de Volksgezondheid door bemiddeling van het begrotingsontwerp der buitengewone uitgaven. Deze kredieten zijn bestemd om de kosten te dekken van werkzaamheden en initiatieven, waarvan in de gewone begroting vrijwel geen spoor te vinden is.

Daar dit verslag alleen de werkzaamheden der Commissie voor de Volksgezondheid, tijdens de behandeling van de gewone begroting voor 1947 tot voorwerp heeft, en niet de kritiek van het algemeen beleid van het Departement, zullen wij ons beperken tot de gegevens van de Begroting.

I. — BESTUURLIJKE UITGAVEN.

Eerste afdeeling. — Gewone uitgaven.

Eerste hoofdstuk. — Personnelsuitgaven	fr. 61,754,900
Hoofdstuk II. — Materieel	14,220,150
Hoofdstuk III. — Subsidiën en toelagen :	
Internationaal Gezondheidsbureau	90,500
Koninklijke Academiën	19,000
Hoofdstuk V	45,000
Hoofdstuk VII	220,000
Hoofdstuk VIII :	
Kosten van druk van het bijvoegsel der « Pharmacopée »	150,000
Prijs voor geneeskundige wetenschappen	30,000
Drukken van boekjes met bons voor verdoovingsmiddelen	80,000
Bureelbenodigdheden	1,775,000
Aankoop van herkenningstekens	500,000
Academiën. Publicaties, enz.	315,000
Levering van aardappelen aan het personeel	100,000
	Fr. 79,299,550

79 miljoen 299 duizend 550 frank, dit is 11.57 t.h. van de begroting van het Departement.

I. — Bestuurlijke uitgaven.

Men zou zich kunnen verwonderen over den omvang van uitgaven. Dit feit vloeit, nochtans, voort uit de herziening van de weddeschalen en uit den invloed van de prijzen van alles.

Le Département se défend d'augmenter le nombre de membres du personnel et s'efforce, au contraire, d'organiser les attributions de telle manière qu'il en résulte une compression des dépenses d'administration.

Il convient de tenir compte du fait que le Département a des services extérieurs proportionnellement importants. Ses tâches de contrôle nécessitent des déplacements dont la somme constitue une charge administrative appréciable.

D'autre part, les membres de la Commission ont été unanimes à considérer que, par exemple, le contrôle des denrées alimentaires, avec ses 5 experts des viandes et ses 22 contrôleurs pour la totalité du Royaume, est nettement insuffisant.

Des faits ont été révélés à la Commission qui indiquent qu'un renforcement du contrôle est absolument indispensable.

Il n'est guère possible d'exiger une recrudescence de précision et d'ampleur des services si le Parlement n'est pas décidé à accorder les crédits nécessaires pour les installations et le personnel qualifié.

Éducation physique, sports et plein air.

Chapitre III :

Poste 20 : Subventions	fr. 30,000,000
----------------------------------	----------------

Chapitre VI :

Poste 32 : Hofstade	1,000,000
-------------------------------	-----------

Poste 63 : Hofstade	2,000,000
-------------------------------	-----------

Fr. 33,000,000

Ce groupe de dépenses représente 4.81 % d'un budget qui constitue lui-même 1.5 % des dépenses de l'Etat, c'est-à-dire que lorsque l'Etat dépense 100 francs il dispose de 7 centimes pour promouvoir une politique d'éducation physique, de pratique des sports et des activités de plein air.

Ces chiffres se passent de longs commentaires.

Le tableau que le Département fournira quant à la répartition détaillée des subsides aux organisations privées permettra au Parlement d'exercer son contrôle.

Médecine préventive.

Chapitre IV :

Poste 22 : O.N.E.	fr. 150,000,000
---------------------------	-----------------

Poste 55 : O.N.E.	50,000,000
---------------------------	------------

Fr. 200,000,000
----

soit 29.20 % du budget.

Ce crédit est entièrement attribué à l'Œuvre Nationale de l'Enfance.

Het Departement beweert, dat het het aantal leden van zijn personeel niet vermeerderd maar, integendeel, tracht de bevoegdheden zoodanig te verdeelen, dat daaruit een bezuiniging op de uitgaven voor administratie voortvloeit.

Er dient rekening te worden gehouden met het feit, dat het Departement in verhouding belangrijke buitendiensten heeft waarvan de opdrachten van toezicht verplaatsingen vergt, die samen een merkelijken administratieven last uitmaken.

Anderzijds, waren de leden van de Commissie eenparig van meening dat, b.v., de controle der voedingswaren, met haar vijf deskundigen voor vleeschwaren en haar 22 controleurs voor het geheele Koninkrijk, volstrekt ontoereikend is.

In de Commissie werden feiten onthuld die er op wijzen, dat een verscherping van de controle volstrekt onontbeerlijk is.

Het is vrijwel onmogelijk opnieuw meer nauwkeurigheid en uitbreiding van de diensten te eischen indien het Parlement niet besloten is de noodige kredieten te verleenen voor de inrichtingen en het bevoegd personeel.

Lichamelijke opvoeding, sport, openluchtwerken.

Hoofdstuk III :

Post 20 : Toelagen	fr. 30,000,000
------------------------------	----------------

Hoofdstuk IV :

Post 32 : Hofstade	1,000,000
------------------------------	-----------

Post 63 : Hofstade	2,000,000
------------------------------	-----------

Fr. 33,000,000

Die groep uitgaven vertegenwoordigen 4.81 t.h. van een begroting die zelf 1.5 t.h. vertegenwoordigt van de Staatsuitgaven; d.w.z. dat, wanneer de Staat 100 frank uitgeeft, hij 7 centiemen bestemt voor de bevordering van een politiek van lichamelijke opvoeding, beoefening van de sport en openluchtwerken.

Die cijfers vergen geen langen commentaar.

De tabel, die het Departement zal verstrekken, met de specificatie van de verdeling van de toelagen aan de private organisaties, zal aan het Parlement toelaten zijn controle uit te oefenen.

Voorbehoedende geneeskunde.

Hoofdstuk IV :

Post 22 : N.W.K.	fr. 150,000,000
--------------------------	-----------------

Post 55 : N.W.K.	50,000,000
--------------------------	------------

Fr. 200,000,000
----

hetzij 29.20 t.h. van de begroting.

Dit krediet wordt volledig toegekend aan het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn.

Les considérations générales émises à l'occasion de l'examen des budgets de 1945 et 1946 gardent toute leur valeur d'indication.

Les remarques faites d'autre part en ce qui concerne la difficulté de l'exercice du contrôle parlementaire prennent tout leur sens à propos de ces deux postes du budget.

Prophylaxie.

Chapitre IV. — Subsides :

Poste 23 : Vulgarisation de l'hygiène	50,700,000
---------------------------------------	------------

Dépenses résultant de la guerre :

Poste 56	3,700,000
Postes 57 et 58 : Prophylaxie de la tuberculose	30,000,000
	<hr/>
Fr.	84,400,000

soit 12.32 % du budget.

De nombreux commissaires pensent que les crédits pour la vulgarisation de la pratique de l'hygiène sont insuffisants (49,700,000 francs). Ils rappellent que les conférences et cours de vulgarisation ont jadis rendu de grands services au pays.

Le Parlement tiendra compte du fait que les événements de guerre ont provoqué une recrudescence du péril constitué par la tuberculose, recrudescence qui justifie un effort particulier.

Recherche scientifique.

Chapitre VIII :

Poste 35 : Pénicilline	fr. 5,000,000
----------------------------------	---------------

Dépenses résultant de la guerre :

Poste 62 : Laboratoires et centres médicaux	400,000
	<hr/>
Fr.	5,400,000

soit 0.78 % du budget.

Quelle que soit la modicité relative des crédits demandés au titre de la recherche scientifique, il conviendrait que la Commission parlementaire compétente fût associée à des travaux qui ne nous donneront entière satisfaction que dans la mesure où les associations scientifiques seront consultées.

De algemeene beschouwingen, die bij gelegenheid van het onderzoek van de begrootingen van 1945 en 1946 werden naar voren gebracht, blijven actueel.

De opmerkingen in verband met de moeilijkheid om de parlementaire controle uit te oefenen, zijn, in verband met die twee posten van de begroting, volkomen pertinent.

Prophylaxe.

Hoofdstuk IV. — Toelagen :

Post 23 : Vulgarisatie van de hygiëne	fr. 50,700,000
---	----------------

Uitgaven voortvloeiende uit den oorlog :

Post 56	3,700,000
Posten 57 en 58 : Prophylaxe tegen tuberculose	30,000,000
	<hr/>
Fr.	84,400,000

dit is 12.32 t.h. van de begroting.

Talrijke leden van de Commissie zijn van oordeel, dat de kredieten voor de vulgarisatie van de beoefening van de hygiëne onvoldoende zijn (49,700,000 frank), zij herinneren er aan, dat de vulgarisatielezingen en lessen vroeger groote diensten aan het land hebben bewezen.

Het Parlement zal rekening houden met het feit, dat het gevaar van tuberculose weer bedenkelijk is toegenomen tengevolge van de oorlogsgebeurtenissen en dat die toestand een bijzondere krachtsinspanning vereischt.

Wetenschappelijk onderzoek.

Hoofdstuk VIII :

Post 35 : Penicilline	fr. 5,000,000
---------------------------------	---------------

Uitgaven voortvloeiende uit den oorlog :

Post 62 : Laboratoria en genceskundige centra	400,000
	<hr/>
Fr.	5,400,000

dit is 0.78 t.h. van de begroting.

Afgezien van de betrekkelijke geringheid van de voor het wetenschappelijk onderzoek gevraagde kredieten, zou de bevoegde parlementscommissie moeten worden betrokken bij werkzaamheden, die ons slechts volledige voldoening zullen schenken naar mate de wetenschappelijke vereenigingen zullen worden geraadpleegd.

Habitations.		Woningen.	
Chapitre IV :		Hoofdstuk IV :	
Poste 26 : Comités de patronage. fr.	650,000	Post 26 : Beschermeringscomité's . fr.	650,000
Poste 27 : Annuité à la Caisse d'épargne.	10,008,850	Post 27 : Annuiteit aan de Spaarkas.	10,008,850
Poste 28 : Subsides pour études	100,000	Post 28 : Toelagen voor studiën	100,000
	Fr. 10,758,850		Fr. 10,758,850

soit 10 millions 758 mille 850 francs.

Le Parlement se devait d'attribuer une grande importance à ces activités qui constituent l'apport concret du Département à une politique effective de la Famille.

La Commission regrette l'existence de trop d'organismes dont la coordination n'est pas toujours assurée d'une manière harmonieuse et efficace.

D'autre part le rapport de la visite de la Commission au Limbourg, en son paragraphe relatif à la construction d'habitations à bon marché, met l'accent sur des faiblesses sérieuses de la pratique antérieure n'assurant ni aux usagers locataires, ni aux pouvoirs publics la garantie que la politique des sociétés subventionnées est une politique favorisant l'accès à la propriété.

La Commission de la Chambre est unanimement formelle sur ce point et exprime le vœu que des mesures soient prises pour que la politique d'accès à la propriété individuelle ou collective des locataires soit effectivement la politique des pouvoirs publics.

D'autre part la Commission émet l'avis qu'aucun élément économique circonstanciel ne justifierait à ses yeux l'édification de logements qui ne répondraient pas à la conception d'un habitat rationnel, assurant des conditions de vie familiale dignes de notre population et de notre époque.

La Commission indique notamment que les ouvriers mineurs du Limbourg ne désirent pas se grouper autour des sièges de charbonnages qui constituent ainsi la concrétisation dans l'habitat d'une féodalité nouvelle.

Assistance.		Onderstand.	
Chapitre III :		Hoofdstuk III :	
Poste 17 : Office d'Identification . fr.	813,500	Post 17 : Identificatiedienst . . fr.	813,500
Poste 19 : Subsides aux œuvres d'assistance	235,000	Post 19 : Subsidiën aan onderstandsvereenigingen	235,000
Poste 24 : Entretiens des indigents	5,000,000	Post 24 : Onderhoud van behoeftigen	5,000,000
Poste 25 : Entretiens des indigents	25,000,000	Post 25 : Onderhoud van behoeftigen	25,000,000

dit is 10 miljoen 758 duizend 850 frank.

Het Parlement dient groot belang te hechten aan deze werkzaamheden, die de concrete bijdrage van het Departement tot een werkelijke politiek van het gezin uitmaken.

De Commissie betreurt, dat er te veel organismen bestaan, waarvan de wederzijdsche aanpassing niet altijd op harmonische en doeltreffende wijze wordt tot stand gebracht.

Anderzijds, legt het verslag over het bezoek van de Commissie aan Limburg, in de paragraaf betreffende het bouwen van goedkoope woningen, nadruk op de ernstige zwakheden van de vroegere methode, die noch aan de huurders, noch aan de openbare overheden den waarborg verleende dat de politiek der gesubsidieerde maatschappijen het verwerven van den eigendom in de hand werkt.

De Kamercommissie is eenparig en uitdrukkelijk, op dit punt, en spreekt den wensch uit dat maatregelen zouden worden genomen opdat de politiek van verwerving door de huurders van den individueelen of collectieve eigendom werkelijk deze der openbare overheden zou zijn.

Anderzijds, is de Commissie van meening, dat geen enkel toevallig economisch element, in haar oogen, het oprichten van woningen zou wetigen, die niet zouden beantwoorden aan de opvatting van een rationele woonplaats, die aan het gezin levensvoorraarden waarborgt, waardig van onze bevolking en van onzen tijd.

De Commissie wijst er inzonderheid op, dat de Limburgsche mijnwerkers niet wenschen zich rond de zetels der kolenmijnen te vestigen en aldus in zake huisvesting vasten vorm te geven aan een nieuwe feodaliteit.

Poste 36 : Fondation Godtschalck	550,000
Poste 47 : Secours civil	150,000,000
Poste 48 : Frais d'entretien dans les hôpitaux, hospices et orphelinats	2,000,000
Poste 59 : Frais de transports d'enfants	500,000
Poste 60 : Entretiens d'indigents étrangers	1,000,000
	Fr. 185,098,500

sosit 27.02 % du budget, dont les 3/4 au titre du secours civil.

Les membres du Parlement ont présentes à l'esprit les controverses qui ont accompagné les mesures prises en matière de secours civil et la résorption de cette législation de guerre.

Nous joignons en annexe un exposé du Département sur les mesures prévues pour éviter que les plus malheureux de nos compatriotes soient les victimes de mesures administratives ou législatives hâties ou imprudentes.

Le Ministre, en application de la législation existante (10 mars 1928) et dont la critique n'est point l'objet de ce document, a pris des mesures d'intercommunalisation des Commissions d'Assistance publique.

La question n'est pas isolée. Il semble bien que la Commission de la Santé publique et de la Famille approuverait une formule d'intercommunalisation des établissements hospitaliers dans la mesure où cette intercommunalisation signifierait rationalisation fonctionnelle, coordination des efforts pour une meilleure défense de la santé, compte tenu des intérêts légitimes en cause.

Autre chose est l'intercommunalisation de toutes les fonctions assurées par les C.A.P.

La question est controversée et le rapporteur croit traduire le sentiment de la Commission en demandant à l'exécutif d'envisager les mesures d'application avec prudence, tous les éléments en cause étant entendus.

Nous croyons qu'il faut remercier le Ministre de la Santé Publique de l'avoir compris et d'avoir soumis son plan de réalisation à la Commission avant exécution effective.

Dépenses résultant de la guerre.

Poste 49 : Constats . . . . . fr.	2,500,000
Poste 50 : Soins aux travailleurs déportés	5,000,000
Poste 51 : Soins aux prisonniers résistants.	7,500,000

Post 36 : Stichting Goldtschalck	550,000
Post 47 : Burgerlijke steunverlening	150,000,000
Post 48 : Kosten van onderhoud in hospitalen, gestichten en weezenvhuizen	2,000,000
Post 59 : Kosten van vervoer van kinderen	500,000
Post 60 : Onderhoud van buitenlandsche behoeftigen	1,000,000
	Fr. 185,098,500

dit is 27 t.h. van de begrooting, waarvan $\frac{3}{4}$ voor de burgerlijke steunverleening.

De leden van het Parlement herinneren zich de discussies die gepaard gingen met de in zake burgerlijke steunverleening en opslorping van de oorlogswetgeving genomen maatregelen.

Wij voegen hierbij een uiteenzetting van het Departement over de maatregelen, die werden genomen om te vermijden, dat de ongelukkigsten onzer landgenooten de slachtoffers zouden zijn van overhaaste of onvoorzichtige bestuurlijke maatregelen.

De Minister heeft, in toepassing van de bestaande wetgeving (10 Maart 1928), waarvan de kritiek niet het voorwerp van dit document uitmaakt, maatregelen genomen tot intercommunalisatie van de commissieën van openbare onderstand.

Over deze kwestie werd nog geen beslissing genomen. Het schijnt wel, dat de Commissie voor de Volksgezondheid en voor het Gezin een formule tot intercommunalisatie van de ziekenhuizen zou goedkeuren, voor zoover deze intercommunalisatie zou beantwoorden aan functionele rationalisatie, samenordening van de pogingen voor een betere bescherming van de gezondheid, rekening houdend met de betrokken gewettigde belangen.

De intercommunalisatie van alle door de C.O.O. waargenomen functiën is een andere zaak.

De kwestie wordt bewist en de verslaggever meent de gevocledens van de Commissie weer te geven door de uitvoerende macht te verzoeken de toepassingsmaatregelen voorzichtig te overwegen, alle betrokken instanties gehoord.

Wij gelooven, dat men den Minister dank moet weten omdat hij dit heeft ingezien en zijn plan, alvorens het werkelijk uit te voeren, heeft voorgelegd aan de Commissie.

Uitgaven voortvloeiende uit den oorlog.

Post 49 : Vaststellingen . . . . . fr.	2,500,000
Post 50 : Zorgen aan de gedepor-teerde arbeiders	5,000,000
Post 51 : Zorgen aan gevangen-en-weerstanders	7,500,000

Poste 52 : Victimes de la guerre, expertises	10,000,000
Poste 53 : Expertise pour pension d'invalidité	18,800,000
Poste 54 : Œuvre Nationale des Orphelins de Guerre	43,275,000
	—————
Fr. 87,075,000	

soit 87 millions 75 mille francs.

Ces dépenses circonstancielles sont de l'ordre de 12.72 % du budget.

Il convient de rendre hommage au Département pour la manière dont ses services se sont acquittés, avec les moyens mis à leur disposition, des missions de l'Office Médico-légal, dont le travail sérieux aura des incidences lointaines.

Un élément d'examen est indiscuté : l'Office Médico-légal ne dispose par des moyens que ses tâches délicates requièrent.

Il est notamment profondément regrettable que les médecins de l'Office ne disposent pas de voitures automobiles leur permettant d'examiner dans les délais les plus brefs les cas les plus urgents.

Nous demandons à la Chambre de se souvenir qu'il s'agit de la douleur humaine des meilleurs des citoyens et de prier, avec la Commission, l'Exécutif de prendre les mesures administratives indispensables.

Un document annexe fournira à la Chambre des éléments d'examen précis sur l'activité de l'O.M.L. en 1946.

Le rapporteur ne se dissimule pas que de nombreuses questions soulevées par la politique et les intentions du Département de la Santé Publique et de la Famille, ne sont ni résolues, ni même évoquées dans ce rapport.

Il en est ainsi, notamment des questions relatives à la politique de la famille à propos desquelles des membres pensent que le Département devrait déterminer la ligne qu'il entend suivre alors que le Ministre est de l'avis que sa tâche est surtout une tâche de coordination.

Ce n'est pas l'objet du rapport des travaux de la Commission chargée de l'examen du budget pour 1947.

Les questions qui ne sont pas concrétisées par des postes précis du budget relèvent de domaines à propos desquels les membres de la Chambre des Repré-

Post 52 : Oorlogsslachtoffers - expertises	10,000,000
Post 53 : Expertise van invaliditeits-pensioen	18,800,000
Post 54 : Nationaal Werk voor Oorlogsweezen	43,275,000
	—————
Fr. 87,075,000	

hetzij 87 millionen 75 duizend frank.

Die aan de omstandigheden te wijten uitgaven beloopen 12.72 t.h. van de begroting.

Er moet hulde worden gebracht aan het Departement voor de wijze warop zijn diensten zich, met de te hummer beschikking gestelde middelen, gekweten hebben van de opdrachten van den Gerechtelijken Geneeskundigen Dienst wiens ernstig werk nog verreikende gevolgen zal hebben.

Een zaak wordt niet betwist : de Gerechtelijke Geneeskundige Dienst beschikt niet over de noodige middelen die voor het vervullen van zijn kiesche taak zijn vereischt.

Het is, inzonderheid, zeer betreurenswaardig, dat geneesheeren van den Dienst niet over een motorrijtuig beschikken om hun toe te laten de dringendste gevallen in den kortst mogelijken tijd te onderzoeken.

Wij vragen aan de Kamer zich te herinneren, dat het hier gaat over de verzachting van het lijden van de besten onzer medeburgers en dat zij, samen met de Commissie, de Uitvoerende macht zou verzoeken, dat zij de volstrekt noodzakelijke bestuurlijke maatregelen zou nemen.

Een bijgevoegd stuk zal aan de Kamer nauwkeurige inlichtingen verschaffen aangaande de werkzaamheden van den G.G.D. in 1946.

De Verslaggever ontveinst zich niet, dat talrijke problemen, door de politiek en de doelstellingen van het Departement van Volksgezondheid en van het Gezin opgeworpen, noch opgelost noch zelfs in dit verslag vermeld werden.

Dit is, inzonderheid, het geval met de kwesties betreffende de gezinspolitiek, naar aanleiding waarvan sommige leden van meening zijn, dat het Departement de gedragslijn die het wil volgen duidelijk zou moeten omschrijven, terwijl de heer Minister van oordeel is, dat zijn taak vooral een coördinatie-taak is.

Dit is niet het doel van het verslag van de werkzaamheden van de Commissie belast met het onderzoek van de begroting van 1947.

De kwesties, die geen vasten vorm hebben aangenomen door duidelijk omschreven posten van de begroting, behoren tot gebieden waarover de leden van de Kamer der Volksvertegenwoordigers onge-

sentants s'exprimeront, sans aucun doute, en séance publique, en assurant ainsi l'exercice de leurs droits et de leurs responsabilités devant le Parlement et devant le Pays.

Le présent rapport est adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,

H. RASSART.

Le Président,

W. MARCHAND.

twijfeld hun meening zullen te kennen geven in openbare vergadering, aldus de uitoefening van hun rechten opeischend en hun verantwoordelijkheid opnemend tegenover het Parlement en het Land.

Dit verslag werd eenstemmig aangenomen.

De Verslaggever,

H. RASSART.

De Voorzitter,

W. MARCHAND.

ANNEXE I.

RAPPORT SUR LE VOYAGE QU'A EFFECTUÉ A DIEST ET WINTERSLAG LA COMMISSION DE LA SANTÉ PUBLIQUE.

Le but du voyage entrepris par les Commissaires était double :

Examiner, sur place, ce qui peut être un grand complexe de sports, à Diest;

Visiter un centre de construction d'habitations à bon marché, dépendant d'un charbonnage, à Winterslag.

1. Le centre du complexe de sports, à Diest, est établi sur une superficie de quelque 24 ha. Une partie, un parc de 12 ha., a été léguée à la ville par un généreux donateur qui exigea qu'elle conserve sa destination de parc et soit ouverte aux habitants de la ville; le surplus, fait d'une partie des anciennes fortifications, des fossés et d'un lac, appartenait à la cité.

Dès le temps de guerre, l'Administration communale de Diest établit dans le parc lui légué un théâtre de verdure bien aménagé.

C'est le parc et son théâtre de verdure qui servirent de base à l'élaboration du « complexe » sportif, aujourd'hui en voie d'achèvement.

A l'entrée du bien faisant l'objet de la donation se trouve une ancienne Auberge de Jeunesse. Elle est, à la fois, restaurée et modernisée.

Des emplacements sont réservés, sous les ombrages, aux tout petits et les vieux ne sont pas oubliés.

Tout près et en contre-bas de la petite colline où se dressent de beaux arbres, commence le territoire de la commune. Une large plaine de jeux y est tracée pour les enfants des écoles. Trois ou quatre tennis y sont établis et des emplacements sont réservés pour en disposer d'autres, si le nombre des fervents de ce sport l'exige.

BIJLAGE I.

VERSLAG OVER DE REIS VAN DE COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID NAAR DIEST EN WINTERSLAG.

Met deze reis beoogde de Commissie een dubbel doel :

Ter plaatse een groot complex van sportinrichtingen bezoecken, nl. te Diest;

Een centrum bezoecken voor het bouwen van goedkoope woongelegenheden, afhangend van een steenkolenmijn, te Winterslag.

1. Het complex van sportinrichtingen te Diest beslaat een oppervlakte van ongeveer 24 ha. Het bestaat voor een deel, uit een park van 12 ha., dat aan de stad werd geschonken door een midden gever die eischte dat het zijn oorspronkelijke bestemming zou behouden en toegankelijk zijn voor de inwoners van de stad; en voor het overige uit de oude vestingwerken, de grachten en een meer, aan de stad behorend.

Reeds tijdens den oorlog richtte het gemeentebeheer een uitstekend aangelegd openluchttheater in het park op.

Dit park en het openluchttheater waren het vertrekpunt voor de oprichting van het « complex van sportinrichtingen » dat thans zijn voltooiing nabij is.

Bij den ingang van het geschenken goed bevindt zich een oude Jeugdherberg, die hersteld en gemoderniseerd werd.

Ook de kleintjes en de ouders van dagen werden niet vergeten : voor hen werden speciale lommerrijke hoekjes voorbehouden.

Dichtbij, onder aan den kleinen heuvel waar zich mooie bomen bevinden, begint het grondgebied van de gemeente. Een groot speelplein werd er aangelegd voor de schoolkinderen. Drie of vier tennisvelden werden er aangelegd en er is plaats voorzien voor meer, zoo het aantal beoefenaars van deze sport dit vereischt.

Enfin, autour d'un stade de football, des gradins sont dressés et les premiers terrassements d'une tribune sont entamés.

Il y a lieu de souligner que la plaine de football n'est pas réservée exclusivement à la pratique du ballon rond. Une piste d'athlétisme l'entoure, une aire de lancers en voie de construction, un emplacement pour les sauts est prévu.

La tribune elle-même — modeste à la proportion de la ville qui l'abrite — dominera des vestiaires, douches, etc. qui sont placés de telle sorte qu'à la fois les amateurs de tennis, de football et de basket-ball (pour lesquels des terrains sont dès à présent tracés) pourront en user sans déplacement excessif.

L'ensemble de ces installations, dont l'utilisation sera réglée par l'autorité communale, sera à la disposition de la population de Diest et des nombreuses écoles que compte cette ville. Pour une population de près de 9,000 habitants, Diest compte, en effet, quelque 4,000 enfants fréquentant ses établissements d'instruction.

Le terrain de football, avec sa tribune et ses gradins, sera partagé entre les équipes des écoles et celle du club local de l'Union Belge, tandis que les entraînements auront lieu sur la plaine de jeux.

Le Département de la Santé Publique a pris toutes précautions pour que ne se reproduisent pas là les excès qui ont conduit certaines communes à livrer à certains clubs des installations communales, excluant de celles-ci les habitants du bourg au seul bénéfice des membres du cercle de sport.

Pour ce qui est de Diest, l'utilisation du stade pour des matchs de championnat sera réglée par une convention à intervenir entre l'autorité urbaine et le club intéressé.

*
**

Les anciens fossés, désormais réservés à la pêche à la ligne, sont réunis par un pont rustique à la plage établie au bord d'un large étang. Le portique, en fer à cheval élargi, qui le borde est surmonté d'une promenade qui constitue un lieu de repos idéal.

Plus loin, au pied d'une espèce de dune, un bâtiment couvre les cabines. Celles-ci, peu nombreuses, appartiennent au système dit de « vestiaire », ce qui permet à un nombre considérable de personnes de les utiliser sans pour cela que l'espace qu'elles occupent soit fort étendu. Une partie de l'étang est transformée en bassin de natation. Le canotage pourra utiliser tout le surplus de l'eau, où un îlot sera aménagé pour les fêtes de nuit.

Le Département a suggéré au pouvoir subordonné de prendre des dispositions en vue d'installer, à

Tenslotte, werden rond het voetbalveld oploopende zitplaatsen gebouwd en er werd een begin gemaakt met het grondwerk voor het bouwen van een tribune.

Er dient opgemerkt, dat het voetbalveld niet uitsluitend voor de beoefening van die sport is voorbehouden. Er loopt een sintelbaan rond voor kracht-sport; er werd een vloer aangelegd voor het gewicht-en schijfwerpen, en er is een plaats voorzien voor het springen.

Onder de tribune, die heel bescheiden is en in verhouding tot de stad, bevinden zich de kleedkamers, de stortbaden, enz. die zóó geplaatst zijn dat zoowel de tennis-, de voetbal- en de basket-ballspelers (waarvoor de velden nu reeds uitgestippeld zijn) er gemakkelijk gebruik kunnen van maken zonder te ver te moeten lopen.

Al die inrichtingen, waarvan de gebruikmaking door de gemeenteoverheid zal worden geregeld, zal ter beschikking staan van de bevolking van Diest en van de talrijke scholen van die stad. Te Diest zijn er, inderdaad, op een bevolking van ongeveer 9,000 inwoners, ongeveer 4,000 kinderen die er de onderwijsinrichtingen bezoeken.

Het gebruik van het voetbalveld, met zijn tribune en zitplaatsen, zal verdeeld worden tusschen de schoolploegen en de plaatselijke club, aangesloten bij den Belgischen Voetbalbond, terwijl de oefeningen zullen plaats hebben op het speelplein.

Het Departement van Volksgezondheid heeft alle voorzorgen genomen om de buitensporigheden te vermijden, die sommige gemeenten er toe gebracht hebben het gebruik van de gemeentelijke inrichtingen aan bepaalde clubs voor te behouden, alleen ten voordele van hun aangesloten leden en met uitsluiting van de andere inwoners der gemeente.

Wat Diest betreft, zal het gebruik van het sportterrein voor de kampioenschapwedstrijden geregeld worden door een overeenkomst tusschen de gemeenteoverheid en de betrokken club.

*
**

De oude grachten, die voortaan voorbehouden zijn voor het hengelen, zijn door een eenvoudige brug verbonden met het strand dat aangelegd werd op den oevers van een breeden vijver. Boven de zuilengalerij langs het strand, in den vorm van uitgerokken hoofdijzer, bevindt zich een wandelweg die een ideale rustplaats biedt.

Verder, aan den voet van een soort duin bevindt zich een gebouw met de kleedkamers, die weinig talrijk zijn, maar ingericht volgens het stelsel van de « kleederbewaarplaats », zoodat zij door een groot aantal personen kunnen gebruikt worden zonder daarom veel plaats te beslaan. Een gedeelte van den vijver werd omgevormd tot zwemdock. De rest van de wateroppervlakte is voorbehouden voor de roei-sport. Er zal tevens een klein eilandje worden aangelegd met het oog op het geven van nachtfeesten.

Het Departement heeft aan de ondergeschikte overheid voorgesteld de noodige maatregelen te nemen

l'intérieur des limites du « complexe », une salle de gymnastique, une salle de réunion pour les sociétés sportives, un local destiné à servir aux répétitions des sociétés d'arts dramatique et chorale, une bibliothèque et une salle de lecture. La ville a compris ce souci de parfaire en un centre social sa plaine de sports et ses annexes et, sans que le prix de revient en soit fort augmenté, a entrepris la réalisation du tout.

Faut-il le dire ? Les commissaires ont été fort impressionnés par l'ensemble qui leur fut présenté. Tous souhaitaient de voir chaque centre urbain de notre pays doté d'un pareil « complexe ».

**

L'initiative de la ville de Diest lui a déjà apporté un subside de l'Etat de 2,000,000 de francs. Cette somme représente les 60 % des dépenses actuellement engagées. C'est dans cette proportion, en effet, qu'intervient maintenant le Gouvernement dans les dépenses de cet ordre, remplaçant par une « intervention unique » les diverses contributions allouées dans le passé par les départements intéressés, afin d'empêcher désormais la superposition des subsides.

Dans l'établissement du chiffre de la dépense totale (en vue de la liquidation des 60 %) intervient le prix des terrains appartenant à la commune, sauf pour ce qui est du fonds qu'elle a reçu en donation, car il a été estimé juste que ne pouvaient compter que les biens dont le pouvoir subordonné pouvait disposer en toute liberté.

L'intervention de l'Etat n'a lieu qu'après agréation du principe de l'établissement du « complexe » et approbation des plans que l'Administration nouvelle de l'Urbanisme est également appelée à viser.

Enfin, la liquidation des subsides se fait par l'intermédiaire du Département des Travaux Publics.

Il n'est pas sans intérêt de souligner que l'arrêté du Régent du 6 novembre 1946 permet aux départements intéressés de porter le montant des subsides à 100 % des frais engagés. Cette disposition donne la possibilité de ne pas défavoriser les communes — nombreuses, hélas ! — que les événements de ces dernières années ont mises dans l'impossibilité d'exposer quelque dépense que ce soit.

**

Le subside accordé par la collectivité aux pouvoirs subordonnés pour la réalisation d'établissements servant la santé publique du pays est important, puisqu'il atteint 60 % de la dépense engagée, tant pour ce qui est du bien-fonds que pour ce qui est de ses aménagements.

om, binnen de omheining van het « complex », een turnzaal in te richten, en tevens een vergaderzaal voor de sportvereenigingen, een lokaal voor de herhalingen van de toneel- en zangvereenigingen, een bibliotheek en een leeszaal. De stad heeft begrepen dat haar sportterrein en aanhorigheden dienden aangevuld en omgevormd tot een sociaal centrum, en zij heeft de verwezenlijking daarvan aangevat zonder dat de kostprijs sterk werd opgedreven.

Dient het gezegd, dat dit complex van inrichtingen een groten indruk heeft gemaakt op de leden van de Commissie ? Allen wenschen dat alle stadscentra van ons land met een dergelijk « complex » zouden worden begiftigd.

**

Het initiatief van de stad Diest bezorgde haar reeds een Staatstoelage van 2,000,000 frank. Dit bedrag vertegenwoordigt 60 t.h. van de thans vastgelegde uitgaven. Het is, inderdaad, in die verhouding dat de Regeering nu tusschenbeide komt in de uitgaven van dien aard, door een « eenige toelage », die de verschillende door de betrokken departementen verleende bijdragen van vroeger vervangt, ten einde de samenvoeging van toelagen te vermijden.

In de samenstelling van het cijfer der totale uitgave (met het oog op de verserfening der 60 t.h.) komt de prijs van de aan de gemeente toe behorende gronden tusschenbeide, behalve wat het fonds betreft dat zij bij wijze van schenking heeft ontvangen. Men heeft het, inderdaad, billijk geacht dat alleen de goederen zouden in aanmerking komen, waarover de ondergeschikte overheid in volle vrijheid zou kunnen beschikken.

De Staat komt eerst tusschenbeide, nadat het beginsel van de oprichting van het « complex » is aanvaard en na goedkeuring van de plannen, die het nieuw Bestuur voor den Stedenbouw eveneens voor gezien dient te teekenen.

Tenslotte, geschiedt de uitbetaling der toelagen door bemiddeling van het Departement van Openbare Werken.

Het is niet zonder belang, er op te wijzen dat het besluit van den Regent van 6 November 1946 de betrokken Departementen machtigt, het bedrag der toelagen op 100 t. h. der vastgelegde kosten te brengen. Deze beschikking maakt het mogelijk de — heilaas ! talrijke — gemeenten niet te benadeelen, die door de gebeurtenissen der jongste jaren in de onmogelijkheid werden gesteld, om het even welke uitgave te doen.

**

De toelage, die door de gemeenschap aan de ondergeschikte besturen wordt verleend, ten einde instellingen ten voordeele van 's lands volksgezondheid op te richten, is belangrijk, vermits zij 60 t.h. der vastgelegde kosten bedraagt, zoowel voor het vastgoed als voor zijn inrichting.

Mais la commune — dans le présent cas — reste propriétaire du tout. On peut se demander, dès lors, ce qu'il adviendrait des deniers de l'Etat si la ville ou le village intéressé, envisageant une opération immobilière lucrative, se décidait à vendre les terrains du « complexe ». Actuellement, selon les dispositions en vigueur, l'Etat n'a droit qu'à la restitution du subside qu'il a octroyé.

Une telle solution est boiteuse. L'instabilité de la monnaie, qui est l'une des caractéristiques du XXe siècle, suffirait à le démontrer. Mais, de plus, la création d'un centre de sport fait augmenter le prix des terrains et encourage la bâtisse. Aussi paraîtrait-il plus normal qu'en cas de liquidation d'un « complexe », l'Etat participât au prix de réalisation pour un pourcentage égal à celui de ses investissements dans la création du centre. C'est la solution préconisée par l'Administration intéressée. Elle vaut d'être rapportée et appuyée.

**

Si la visite au Parc de Sports de Diest laissa aux commissaires le sentiment qu'il y a là un judicieux emploi des deniers publics et que de semblables initiatives valaient d'être soutenues, l'examen de la situation qu'ils trouvèrent à Winterslag provoqua chez eux bon nombre de critiques et leur inspira la volonté de faire entendre des observations sur lesquelles ils furent unanimes.

La Société Anonyme des Charbonnages de Winterslag a fait bâtir, sur des terrains lui appartenant, des immeubles à usage d'habitation réunis sous forme de cité-jardin, dès 1912.

En application de la loi organique du 11 octobre 1919 autorisant le Gouvernement à approuver les statuts de la Société Nationale des Habitations et Logements à Bon Marché, elle constitua, le 3 avril 1922, la Société Anonyme d'Habitations à Bon Marché de Genck-Winterslag.

Après augmentation du capital, les actions de cette société se répartissent comme suit :

L'Etat belge	200 actions de 500 fr.
La province de Limbourg	200 actions de 500 fr.
La commune de Genck	100 actions de 500 fr.
Divers	60 actions de 500 fr.
La S. A. des Charbonnages de Winterslag.	7,940 actions de 500 fr.

Total. 8,500 actions de 500 fr.

représentant le capital social de 4,250,000 francs.

Rappelons à ce propos que la loi organique se contente d'établir le maximum de l'intervention de l'Etat, soit un quart du capital social, dans la fonda-

Maar de gemeente — in onderhavig geval — blijft eigenares van het geheel. Men mag zich dan ook afvragen wat er van 's Rijks penningen zou geworden, indien de betrokken stad of het betrokken dorp, dat een winstgevende onroerende verrichting voorziet, er toe besluit de gronden van het « complex » te verkoopen. Thans heeft de Staat, luidens de vigeerende bepalingen, alleen recht op de terugbetaling van de door hem verleende toelagen.

Een dergelijke oplossing gaat mank. De onvastheid van de munt, die een der kenmerken is van de XXe eeuw, volstaat om dit aan te tonen. Daarenboven, de oprichting van een sportcentrum doet de prijzen der gronden stijgen en moedigt het bouwen aan. Het zou, derhalve, normaler schijnen indien de Staat, in geval van verkoop van een « complex », in de tegeldemaking zou deelhebben voor een percentage dat overeenstemt met dit van zijn beleggingen in de inrichting van het centrum. Dat is de oplossing, die door het betrokken Bestuur wordt aangeprezen. Zij verdient te worden vermeld en gesteund.

**

Indien de leden van de Commissie, bij hun bezoek aan het sportpark te Diest, de overtuiging hebben opgedaan dat aldaar een oordeelkundig gebruik van 's Rijks penningen wordt gemaakt en dat dergelijke initiatieven verdiensten te worden gesteund, dan gaf het onderzoek van den toestand dien zij te Winterslag vonden, aanleiding tot veel kritiek en bracht hen tot het inzicht, aanmerkingen te maken waarover zij het eenparig eens waren.

De Naamlooze Vennootschap der Kolenmijnen van Winterslag heeft, van 1912 af, op haar toebehoorende gronden, woningen laten oprichten, die onder den vorm van een tuinwijk werden bijeengebracht.

In toepassing van de organieke wet van 11 November 1919, waarbij de Regeering wordt gemachtigd de statuten van de Nationale Maatschappij voor Goedkoope Woningen en Woonvertrekken goed te keuren, richtte zij, op 3 April 1922, de Naamlooze Vennootschap voor Goedkoope Woningen van Genck-Winterslag op.

Na verhoging van het kapitaal, zijn de aandelen van die vennootschap verdeeld als volgt :

Belgische Staat	200 aandeelen van 500 fr.
Provincie Limburg	200 aandeelen van 500 fr.
Gemeente Genk	100 aandeelen van 500 fr.
Allerlei	60 aandeelen van 500 fr.
N. V. der Kolenmijnen van Winterslag.	7,940 aandeelen van 500 fr.

Totaal. 8,500 aandeelen van 500 fr.

die het maatschappelijk kapitaal van 4,250,000 frank vormen.

Wij herinneren, in dit verband, aan het feit dat de organieke wet er zich toe beperkt het maximum van de Staatstusschenkomst in de oprichting der ven-

tion des sociétés, sans qu'aucun minimum soit fixé. Par ailleurs, l'intervention des provinces et des communes n'est soumise à aucune limitation, que ce soit vers le haut ou vers le bas.

Il résulte de ce qui précède que la Société Anonyme des Charbonnages de Winterslag est pratiquement seule maîtresse de la Société Anonyme des Habitations à Bon Marché de Winterslag.

Cette dernière société construisit bon nombre de maisons, de 1922 à 1928, en bénéficiant des subsides de la Société Nationale, ainsi qu'il appert du tableau ci-dessous :

Année	Maisons construites	Logements construits pour célibataires	Montant total des entreprises	Montant des subsides de la S. N. des Habitations à Bon Marché
1922	150	88	3,389,200	1,463,000
1923	100	—	2,156,000	197,000
1924	76	—	2,215,000	2,340,000
				1,110,000 (1925)
1928	100	—	3,262,000	3,000,000
Totaux.	426	88	11,022,200	8,110,000

La création de la Société Anonyme d'Habitations à Bon Marché de Winterslag a permis à la Société Nationale de contrôler les plans des maisons que l'on se proposait de construire. Celles-ci, compte tenu du moment où elles furent sous toit, peuvent être considérées comme de bons modèles d'habitations ouvrières.

Il serait peu objectif de ne pas souligner que c'est à cela que se bornent les avantages acquis à la collectivité nationale.

Les autres avantages, c'est la S. A. des Charbonnages de Winterslag qui les met à son actif. Elle possède le contrôle absolu de la S. A. des Habitations à Bon Marché de Genck-Winterslag, c'est-à-dire que, pratiquement, elle est propriétaire des 426 maisons et 88 logements construits. Elle se refuse, en dépit de l'article premier de la loi organique du 11 octobre 1919, à vendre la moindre maison à ses locataires. Elle fixe le montant des loyers de double manière : elle octroie — tout au moins c'est ce qui nous fut affirmé de source autorisée — une « prime de loyer » aux mineurs qu'elle emploie, bonification que les intéressés perdent s'ils quittent le charbonnage, et qui a pour conséquence de faire monter le taux de la location à un chiffre prohibitif. En un mot, au prix d'un capital, une fois versé, de 3,950,000 francs, elle bénéficie de subsides de la Société Nationale des Logements et Habitations à Bon Marché pour un total de 8,110,000 francs et, de plus, en retire l'avantage de contrôler jusqu'au toit sous lequel ses salariés s'abritent.

nootschappen, nl. $\frac{1}{4}$ van het maatschappelijk kapitaal, vast te stellen, zonder dat eenig minimum wordt bepaald. Anderzijds, is de tusschenkomst der provinciën en der gemeenten aan geen enkele beperking, noch naar boven noch naar onder toe, onderworpen.

Uit het voorgaande blijkt dat de N. V. der Kolenmijnen van Winterslag praktisch alleen heerscht over de N. V. voor Goedkoope Woningen van Winterslag.

Laatstgenoemde vennootschap bouwde, van 1922 tot 1928, een groot aantal woningen, terwijl zij de toelagen genoot van de Nationale Maatschappij, zoals blijkt uit onderstaande tabel :

Jaar	Gebouwde woningen	Woningen gebouwd voor ongehuwden	Total bedrag der ondernemingen	Bedrag van de toelage der N. V. voor Goedkoope Woningen
1922	150	88	3,389,200	1,463,000
1923	100	—	2,156,000	197,000
1924	76	—	2,215,000	2,340,000
				1,110,000 (1925)
1928	100	—	3,262,000	3,000,000
Totalen.	426	88	11,022,200	8,110,000

De oprichting van de Naamlooze Maatschappij voor Goedkoope Woningen te Winterslag heeft de Nationale Maatschappij in de mogelijkheid gesteld toezicht uit te oefenen op de plannen van de huizen die men voornemens was te bouwen. Rekening houdend met het oogenblik waarop zij onder dak waren, kunnen deze worden beschouwd als goede modellen van arbeiderswoningen.

Het ware weinig objectief, er niet op te wijzen, dat de door de nationale gemeenschap verworven voordeelen zich slechts daarbij beperken.

De andere voordeelen worden door de Naamlooze Maatschappij der Kolenmijnen van Winterslag op haar actief geboekt. Zij heeft de volledige contrôle in handen van de Naamlooze Maatschappij voor Goedkoope Woningen te Genk-Winterslag, daar zij praktisch eigenares is van 426 gebouwde huizen en 88 gebouwde woonvertrekken. Ondanks het eerste artikel van de organieke wet van 11 October 1919, weigert zij hetzij welk huis ook aan haar huurders te verkoopen. Zij bepaalt het huurbedrag op dubbele wijze : zij verleent — dit wordt ons ten minste mededeeld uit vertrouwbare bron — eene « huurpremie » aan de door haar tewerkgestelde mijnwerkers, voordeel dat de belanghebbenden verliezen indien zij de kolenmijn verlaten, wat ten gevolge heeft, het huurbedrag te hoog op te voeren. Kortom, voor een in eenmaal gestort kapitaal van 3,950,000 frank, geniet zij toelagen van de Nationale Maatschappij voor Goedkoope Woningen en Woonvertrekken, tot een beloop van 8,110,000 frank, en daarentegen heeft zij het voordeel, haar contrôle uit te oefenen tot onder het dak waar de loontrekenden een onderkomen hebben gevonden.

Il ne peut être contesté qu'une telle situation appelle une intervention du législateur.

Dans cet ordre d'idées, des membres de la Commission se sont inquiétés de savoir si les locataires des immeubles ainsi « loués » peuvent accéder à la propriété des habitations qu'ils occupent.

Disons tout de suite qu'aucun texte obligatoire ne lie la Société Agrée à ce propos, ni dans la loi organique, ni dans les arrêtés d'application. Il est cependant parlé du sujet, et de manière formelle, dans les conditions des emprunts consentis à la Société Nationale des Habitations à Bon Marché en 1928 et en 1931.

Jusqu'en 1927, en effet, la Société Nationale bénéficia d'avances de Trésorerie qui finirent par se chiffrer à 655,391,000 francs. La loi du 22 juillet 1927 autorisa la Société Nationale à émettre un emprunt d'un import de 110 millions. Celle du 5 octobre 1928 permit un emprunt de 300 millions et son arrêté royal d'application, édicté le 15 novembre 1928, dispose en son article 5 : « Les Sociétés agréées ne pourront prétendre à de nouvelles avances ... que si elles ont vendu au moins 1/10 des habitations qu'elles possèdent à l'usage d'une famille... ».

La loi du 30 avril 1931, permettant un emprunt de 350 millions, contient une disposition semblable en son article 10, mais portant sur la vente d'au moins 1/4 des habitations que les Sociétés agréées ont bâties. Enfin, le quatrième emprunt, du 8 avril 1939 et portant sur 300 millions, ne comporte aucune clause à ce propos.

Les diverses interventions dont bénéficia la Société de Winterslag ne tombent pas sous le coup des dispositions des 2e et 3e emprunts. En effet, celles de 1922, 1923, 1924 et 1925 eurent lieu au moyen des avances de la Trésorerie. Quant à l'opération de 1928, elle fut financée par le seul emprunt spécial contracté par la Société Nationale auprès du Fonds National de Retraite des Ouvriers mineurs (10,000,000 de francs).

Cependant, il faut dire qu'il n'entre pas dans la ligne de conduite des sociétés agréées constituées par les charbonnages de vendre des maisons. Les sociétés minières, en effet, ont recouru, pour ce qui concerne la construction des maisons de leurs ouvriers, à une forme leur permettant l'agrération par la Société Nationale des Logements et Habitats à Bon Marché. Elles ont adopté une constitution semblable à celle de la Société Anonyme de Winterslag et jouissent d'un statut spécial limitant aux 2/3 du prix de l'entreprise totale le montant de l'intervention de

Het valt niet te betwisten, dat dergelijke toestand een tusschenkomst vergt vanwege den wetgever.

In dit verband, hebben leden van de Commissie zich bezorgd gemaakt om te weten of de huurders van de aldus « verhuurde » gebouwen eigenaar konden worden van de door hen betrokken woningen.

Dadelijk willen wij zeggen, dat geen enkele tekst in dit opzicht bindend is voor de erkende Maatschappij, zoomin in de organische wet als in de toepassingsbesluiten. Daarvan wordt nochtans gewag gemaakt, en op uitdrukkelijke wijze, in de voorwaarden van de aan de Naamlooze Maatschappij voor Goedkoope Woningen, in 1928 en in 1931 toegestane leeningen.

Inderdaad, tot in 1927, genoot de Naamlooze Maatschappij Thesaurievoorschotten, die ten slotte 655 miljoen 391,000 frank bedragen. Bij de wet van 22 Juli 1927, werd de Naamlooze Maatschappij gemachtigd tot het uitschrijven van een leening van 110 miljoen. Bij die van 5 October 1928, werd een leening toegestaan van 300 miljoen, en het Koninklijk toepassingsbesluit, uitgevaardigd op 15 November 1928, bepaalt in zijn artikel 5 : « De erkende maatschappijen kunnen geen aanspraak maken op nieuwe voorschotten... tenzij ze ten minste 1/10 van de woningen hebben verkocht die ze bezitten, ten behoeve van een gezin... ».

De wet van 30 April 1931, houdende machtiging tot het aangaan van een leening van 350 miljoen, behelst, in haar artikel 10, een gelijkaardige bepaling, doch dit slaat op den verkoop van ten minste 1/4 van de door de erkende maatschappijen gebouwde woningen. Ten slotte, behelst de 4^e leening, van 8 April 1939, en bepaald op 300 miljoen, dienaangaande geen enkel beding.

De verschillende door de Maatschappij van Winterslag genoten tusschenkomsten vallen niet onder toepassing van de bepalingen van de 2^e en 3^e leening. Die van 1922, 1923, 1924 en 1925 geschiedden inderdaad door middel van Thesaurievoorschotten. Wat de verrichting van 1928 betreft, deze werd gefinancierd door de enige bijzondere leening die door de Nationale Maatschappij werd aangegaan bij het Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers (10 miljoen frank).

Nochtans dient gezegd, dat het niet in de gedragslijn ligt van de door de kolenmijnen opgerichte erkende maatschappijen, huizen te verkoopen. De mijnmaatschappijen hebben inderdaad, voor het bouwen van de woningen van haar arbeiders, toevlucht genomen tot een vorm die hun erkenning mogelijk maakt door de N. M. voor Goedkoope Woningen en Woonvertrekken. Zij hebben een gelijkaardigen vorm aangenomen als die van de Naamlooze Venootschap van Winterslag, en genieten een bijzonder statuut waarbij, tot de 2/3 van den

la Société Nationale. Cette dernière règle ne fut cependant plus appliquée depuis 1928.

Quatorze sociétés, dont 13 existent encore et dont 11 dépendent de sociétés minières, furent établies « à but industriel » et constituerent une catégorie spéciale de sociétés agréées.

En voici la liste avec, en regard, les immeubles qu'elles ont vendus :

	Maisons construites	Maisons vendues
<i>Brabant.</i>		
Soc. Trois-Fontaines, Vilvorde ...	80	14
<i>Hainaut.</i>		
Soc. de Hierchies, à Bernissart ...	50	0
Soc. de Bray	56	1
Soc. du Levant-de-Mons, à Estinne-au-Val	226	4
Soc. de Hautrage	100	0
Soc. de Mariemont	24	0
Soc. de Ressaix-Péronnes	158	0
<i>Limbourg.</i>		
Soc. de Eisden	194	0
Soc. de Genck (Le Liégeois)	370	0
Soc. de Genck-Winterslag	426	0
+88 appartements		
Soc. de Berkenbosch-Heusden ...	318	0
Soc. de Zonhoven	31	0
<i>Namur.</i>		
Soc. de Villers-le-Gambon	26	20

A noter que ni la Société des Trois-Fontaines, ni celle de Villers-le-Gambon ne dépendent d'un charbonnage.

On peut se demander si le plan de construction nouveau des diverses sociétés minières se fera sans que des obligations de vente soient imposées aux sociétés agréées dépendant de charbonnages.

La Société de Winterslag se propose d'édifier 215 maisons, d'un modèle fort bien mis au point. Elle aura droit, de ce chef, à une intervention de 40 millions environ.

Ce serait peut-être le moment de redresser la situation en permettant l'accession à la propriété, tant à Winterslag que dans les autres sociétés agréées.

prijs van de totale onderneming, het bedrag wordt beperkt van de tusschenkomst van de Nationale Maatschappij. Die laatste regel werd nochtans sedert 1928 niet meer toegepast.

Veertien maatschappijen, waarvan 13 nog bestaan en 11 afhangen van mijnmaatschappijen, werden « met rijverheidsdoel » opgericht, en vormen een bijzondere categorie van erkende maatschappijen.

Hierna volgt de lijst er van, met, daartegenover, de door hen verkochte gebouwen :

	Gebouwde huizen	Verkochte huizen
<i>Brabant.</i>		
« Soc. Trois-Fontaines », Vilvoorde.	80	14
<i>Henegouwen.</i>		
« Soc. de Hierchies », te Bernissart.	50	0
« Soc. de Bray »	56	1
« Soc. du Levant-de-Mons », te Estinne-au-Val	226	4
« Soc. de Hautrage »	100	0
« Soc. de Mariemont »	24	0
« Soc. de Ressaix-Péronnes »	158	0
<i>Limburg.</i>		
Maatschappij van Eisden	194	0
Maats. van Genk (« Le Liégeois »).	370	0
Maatsch. van Genk-Winterslag ...	426	0
+88 appartementen		
Maats. van Berkenbosch-Heusden.	318	0
Maatschappij van Zonhoven	31	0
<i>Namen.</i>		
« Soc. de Villers-le-Gambon »	26	20

Op te merken valt, dat de « Société des Trois-Fontaines » noch de « Société de Villers-le-Gambon » afhangen van een kolenmijn.

Men mag zich afvragen, of het nieuw bouwplan van de verschillende mijnmaatschappijen zal doorgaan zonder dat verkoopverplichtingen zouden worden opgelegd aan de van de kolenmijnen afhankelijke erkende maatschappijen.

De Maatschappij van Winterslag heeft het inzicht, ongeveer 215 huizen op te trekken, waarvan het model zeer goed werd aangepast. Uit dien hoofde, zal zij aanspraak mogen maken op een tusschenkomst van ongeveer 40 miljoen.

Het oogenblik ware misschien gunstig om den toestand te herstellen, door het verwerven van eigen-dom mogelijk te maken, zoowel te Winterslag als bij de andere erkende maatschappijen.

G. HOUSIAUX.

**Chambre
des Représentants**

**Kamer
der Volksvertegenwoordigers**

6 MARS 1947.

6 MAART 1947.

**BUDGET
DU MINISTÈRE DE LA SANTE PUBLIQUE
ET DE LA FAMILLE
POUR L'EXERCICE 1947**

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA SANTE PUBLIQUE ET DE LA FAMILLE,
PAR M. H. RASSART.

ANNEXE II.

**QUESTIONS POSÉES
PAR LES MEMBRES DE LA COMMISSION
ET REPONSES DU DÉPARTEMENT.**

Plusieurs membres ont posé des questions au sujet des secours civils. Cette question a été réglée par l'arrêté du Régent du 19 décembre 1946, publié au *Moniteur* des 2 et 3 janvier 1947.

Quelques questions précises ont été posées par un commissaire. Il signale que l'article 11 « fournitures de bureau, etc., effectuées à l'intervention de l'Office Central des Fournitures », présente un certain rapport avec le poste 40 prévu aux dépenses exceptionnelles : « Fournitures de bureau effectuées à l'intervention de l'Office Central des Fournitures (charge temporaire) ».

Ce rapport n'est qu'apparent car le document de la Chambre donne clairement l'explication des deux postes. L'article 11 est destiné à couvrir les dépenses normales pour les services centraux et les services extérieurs du Département tandis que l'article 40

**BEGROETING VAN
HET MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID
EN VAN HET GEZIN
VOOR HET DIENSTJAAR 1947**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE VOLKSGEZONDHEID EN VOOR HET GEZIN,
UITGEBRACHT DOOR DEN HEER H. RASSART.

BIJLAGE II.

**VRAGEN
GESTELD DOOR DE LEDEN VAN DE COMMISSIE
EN ANTWOORDEN VAN HET DÉPARTEMENT.**

Verschillende leden hebben vragen gesteld aangaande den burgerlijken steun. Die kwestie werd geregeld bij besluit van den Regent van 19 December 1946, verschenen in het *Staatsblad* van 2 en 3 Januari 1947.

Een van de leden van de Commissie stelde enkele nauwkeurige vragen. Hij wijst er op dat artikel 11 « kantoorbehoefsten, enz., geleverd door het Centraal Bureau voor Benodigdheden » enige overeenkomst vertoont met post 40, nizonderingsuitgaven : Bureelbenodigdheden, enz., gedaan door den Centraal Dienst voor Benodigdheden (tijdelijke last).

Die overeenkomst is slechts schijnbaar en de uitlog over die twee posten, in het Stuk van de Kamer, is duidelijk. Artikel 11 is bestemd om de normale uitgaven te dekken voor de centrale diensten en voor de buitendielen van het Departement, terwijl arti-

(p. 38) indique que ces dépenses se répartissent comme suit : 1,250,000 francs pour l'impression du carnet sanitaire et 525,000 francs pour l'impression de fiches et brevets d'aptitudes physiques. Cette charge n'est que temporaire, étant donné que la contre-valeur en sera versée au Trésor.

Art. 19. — Monsieur le Représentant désire savoir quelles œuvres d'assistance sont subsidiées et quelle en a été l'organisation ?

L'article 19 du budget de la Santé Publique et de la Famille prévoit une somme de 235,000 francs pour l'octroi de subsides aux œuvres d'assistance.

Précédemment il figurait au budget une somme de 35,000 francs qui était destinée à l'Hospice des Aveugles (Société Royale de Philanthropie à Bruxelles), où sept lits sont à la disposition du Ministère de la Santé Publique et de la Famille. Ce subside accordé depuis 1874-1875 correspond à un engagement pris vis-à-vis de cette Société.

La 3e Direction générale (Administration de la Famille, du Logement et de l'Assistance) du Ministère de la Santé Publique et de la Famille compte cette année subsidier d'autres œuvres intéressantes, telles que la Maison Maternelle à Uccle et l'Orphelinat Rationaliste.

La Maison Maternelle est une institution sans but lucratif. Cet organisme, qui hospitalise des filles mères relevant notamment du Juge des Enfants, ne reçoit ni dons, ni legs, à cause du caractère spécial de l'établissement. Il rend cependant de réels services à la société et supplée à l'encombrement des maternités publiques. Toutefois, il lui est difficile de vivre uniquement des ressources que le prix de la journée d'entretien lui procure et il n'est que juste que l'Etat intervienne en sa faveur par voie de subsides.

L'Orphelinat Rationaliste, association sans but lucratif, est un établissement autonome, fondé en 1891.

Il héberge des enfants orphelins, demi-orphelins ou moralement abandonnés. Les enfants sont placés par les Commissions d'Assistance publique ou par des membres de leur famille. Les seuls revenus de cette institution sont constitués par les frais d'entretien versés par les Commissions d'Assistance publique qui y placent des enfants dont la charge leur incombe et, pour les enfants que la loi ne met pas à charge de l'Assistance publique, de contributions versées éventuellement par la famille des enfants recueillis. Ces dernières contributions, dont le montant est conditionné par les moyens dont disposent les personnes qui placent l'enfant, sont, en règle

kel 40 (bladzijde 38) aangeeft dat die uitgaven dienen verdeeld als volgt : 1,250,000 frank voor het drukken van het gezondheidsboekje en 525,000 frank voor het drukken van kaarten en bewijzen van lichamelijke geschiktheid. Die last is slechts tijdelijk, aangezien de tegenwaarde ervan in de Schatkist zal worden gestort.

Art. 19. — Een Volksvertegenwoordiger wenscht te vernemen welke onderstandsvereenigingen gesubsidieerd worden en welke de regeling daarvan is geweest ?

Artikel 19 van de begroting van Volksgezondheid en van het Gezin voorziet een bedrag van 235,000 frank, voor het verleenen van subsidiën aan onderstandsvereenigingen.

Vroeger was op de begroting een bedrag ingeschreven van 35,000 frank, dat bestemd was voor het « Hospice des Aveugles (Société Royale de Philanthropie à Bruxelles) » waar zeven bedden ter beschikking zijn van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin. Die subsidie, die sedert 1874-1875 wordt verleend, vloeit voort uit een tegenover die vereeniging aangegane verbintenis.

De 3e Algemeene Directie (Bestuur van het Gezin, de Huisvesting en den Onderstand) van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin is van zins dit jaar andere belangwekkende werken te subsidiëren, zoodoende de « Maison Maternelle » te Ukkel en het « Orphelinat Rationaliste ».

De « Maison Maternelle » is een instelling zonder winstgevend doel. Dit organisme, dat ongehuwde moeders, die inzonderheid onder het toezicht van den Kinderrechter staan, opneemt, ontvangt wegens zijn speciaal aard noch giften, noch legaten. Het bewijst nochtans werkelijke diensten en voorziet in de overbevolking van de openbare kraamvrouweninrichtingen. Het kan evenwel moeilijk bestaan op de inkomsten voortkomend van den prijs van het onderhoud per dag en het is maar billijk, dat de Staat tusschen beide komt te zijnen gunste door middel van subsidiën.

Het « Orphelinat Rationaliste », vereeniging zonder winstgevend doel, is een zelfstandige instelling, gesticht in 1891.

Het herbergt weezen, halve-weezen of zedelijk verlaten kinderen. De kinderen worden geplaatst door de Commissie van Openbare Onderstand of door familieleden. De enige inkomsten van die instelling bestaan uit de onderhoudskosten, gestort door de Commissie van Openbare Onderstand voor de door haar geplaatste kinderen die té haren laste zijn, en, voor de kinderen die krachtens de wet niet ten laste vallen van den Openbare Onderstand, uit de evenueel door de familie van de opgenomen kinderen gestorte bijdragen. Die laatste bijdragen, waarvan het bedrag afhangt van de bestaansmiddelen van de personen die het kind plaatsen, zijn over 't algemeen

générale, très minimes et dans tous les cas insuffisantes pour couvrir les frais exposés par l'œuvre.

Le but humanitaire que s'est assigné cet Orphelinat justifie l'octroi d'un subside gouvernemental.

* *

Poste 23. — Cet article est destiné à couvrir les différentes dépenses et subsides pour la prophylaxie :

a) Dépenses diverses de prophylaxie générale : Subsides en vue d'aider des œuvres s'occupant de propagande de prophylaxie (Ligue d'Hygiène mentale, Fédération d'Ecoles d'Infirmières, Ligue de la Lutte contre l'Alcoolisme, Institut dentaire Eastman);

b) Prophylaxie de la tuberculose : Subsides à l'Œuvre Nationale Belge de défense contre la Tuberculose, à divers lazarets, à l'Œuvre de Stoumont.

c) Prophylaxie des maladies vénériennes : Subsides à la Ligue pour la Lutte contre le péril vénérien, et remboursement des honoraires des médecins et des notes de médicaments aux malades atteints de maladies vénériennes.

d) Prophylaxie du cancer : Subsides à la Ligue Nationale contre le Cancer; subsides aux Centres anticancéreux universitaires (proportionnels au nombre de lits).

e) Prophylaxie de la poliomyélite : Subsides à la Ligue Nationale pour la Lutte contre la Poliomyélite.

Art. 20. — § 1. Les groupements sportifs ont beaucoup souffert de l'état de guerre.

Les premières interventions leur ont permis de se reconstituer petit à petit. Ils connaissent à l'heure présente une crise de croissance et une vogue de bon aloi. Le nombre de groupements augmente sans cesse et leurs effectifs suivent la même ascension.

A l'heure présente, le Département est en rapport avec quelque 300 groupements comportant de 300,000 à 400,000 membres. Il suffit de mettre ces chiffres en regard du montant des crédits pour mettre la modicité de ceux-ci en évidence.

La colisation des membres est loin de suffire pour couvrir notamment les frais de la surveillance médicale et ceux qu'entraînent les services d'un moniteur qualifié. Pour que les groupements sportifs répondent à leur véritable signification sociale, il ne faut pas que l'Etat les abandonne à eux-mêmes.

Il est entendu que les groupements, qui rétribuent leurs athlètes, ou qui ont un caractère commercial, sont exclus des subsides.

§ 2. Pas d'augmentation. Le crédit est le même que celui de 1946.

zeer gering en, over 't algemeen, onvoldoende om de door het werk gedane kosten te dekken.

Het menschlievend doel van dit wezenhuis rechtvaardigt de toekennung van een Regeeringssubsidie.

* *

Post 23. — Dit artikel is bestemd om de verschillende uitgaven en subsidiën voor prophylaxe te dekken.

a) Allerhande uitgaven voor algemene prophylaxe : subsidiën met het oog op het helpen van werken die zich bezig houden met propaganda voor prophylaxe (Bond voor geesteshygiëne, Federatie der Verpleegsterscholen, Bond tot bestrijding van het alcoholisme, Tandheelkundig Instituut Eastman);

b) Prophylaxe tegen Tuberculose : Subsidiën aan het Nationaal Werk ter bestrijding van de Tuberculose, aan verschillende lazaretten, aan het Werk van Stoumont;

c) Prophylaxe tegen geslachtsziekten : Subsidiën aan den Bond tot bestrijding van het venerisch gyaar en terugbetaling aan de zicken, door geslachtsziekten aangestast, van de cereloonen der geneesheeren en van de geneesmiddelenrekeningen.

d) Prophylaxe tegen kanker : Subsidiën aan den Nationalen Bond tot Kankerbestrijding; subsidiën aan de universitaire centra voor kankerbestrijding (in evenredigheid met het aantal bedden).

e) Prophylaxe tegen kinderverlamming : Subsidiën aan den Nationalen Bond tot bestrijding van de Kinderverlamming.

Art. 20. — § 1. De sportgroepen hebben erg geleden door den oorlogstoestand.

De eerste tegemoetkomingen hebben hun toegelaten zich weder in te richten. Thans kennen zij gelukkig een groter toeloop en nemen zij een grote uitbreiding. Het aantal vereenigingen, evenals het aantal hunner leden neemt steeds toe.

Voor het oogenblik, is het Departement in betrekking met ongeveer 3,000 groepen, die samen 300,000 tot 400,000 leden tellen. Het volstaat die cijfers nevens het bedrag der kredieten te plaatsen, om de geringheid van deze laatste in het licht te stellen.

De bijdrage van de leden is op verre na niet toereikend om inzonderheid de kosten te dekken van het medisch toezicht en van een geschoold monitor. Opdat de sportvereenigingen werkelijk aan hun maatschappelijk doel zouden kunnen beantwoorden, mag de Staat hen niet aan hun lot overlaten.

Het spreekt vanzelf, dat de groepen die hun atleten betalen of handelsdoeleinden nastreven, niet kunnen genieten van die subsidiën.

§ 2. Geen vermeerdering. Het krediet is hetzelfde als dit van 1946.

Le libellé de l'article est clair. Il s'agit d'appliquer les dispositions de l'arrêté royal du 12 juin 1947, modifié par celui du 5 décembre 1938.

Un nouvel arrêté précisant les dispositions relatives à l'agrément des plaines de jeux et à l'intervention du Département dans les frais de fonctionnement est en préparation et serait sorti depuis longtemps sans l'intervention de l'Inspection du budget.

§ 3. La portée de l'article est précisée à la page 48 du budget.

Il s'agit en ordre principal de mettre nos athlètes en état de se présenter dignement à l'étranger à l'occasion de compétitions internationales. Il y a là une question de prestige.

D'autre part, il importe d'éviter que seuls les athlètes fortunés puissent participer à des compétitions ayant lieu à l'étranger.

Dans le même ordre d'idées nous nous devons de recevoir dignement les athlètes étrangers qui viennent chez nous participer à des compétitions internationales.

Toute idée de dépenses somptuaires est évidemment exclue.

Certaines manifestations (exposition-congrès, démonstrations de masse) peuvent puissamment aider à la propagande et doivent être soutenues financièrement par l'Etat, d'autant plus qu'elles exercent la plus heureuse influence sur le commerce.

En cours d'exercice (1946) le crédit prévu s'est avéré totalement insuffisant.

§ 6. Il s'agit d'une innovation, l'O.N.E. ne peut intervenir qu'en faveur des colonies permanentes pour *enfants débiles*, à l'exclusion des enfants normaux.

Il a paru intéressant à l'Administration de développer les colonies de vacances pour les enfants normaux des masses laborieuses et d'inscrire à cette fin au budget un crédit de 2 millions.

La matière étant nouvelle, les règles seront établies pour autant que le Parlement marque son accord de principe.

**

Les Commissaires ont demandé que des subventions soient prévues pour l'entretien de parcs communaux.

Comme il n'a pas été prévu, au budget 1947 du Département, de crédits en vue de l'entretien des parcs publics établis par les communes, il est loisible à MM. les Représentants d'user de leur droit d'initiative et de proposer un amendement à ce sujet.

De tekst van het artikel is duidelijk. Het gaat er om de bepalingen toe te passen van de bepalingen van het koninklijk besluit van 12 Juni 1947, gewijzigd bij dit van 5 December 1938.

Een nieuw besluit, de bepalingen betreffende de aanname van de speelpleinen en de tegemoetkoming van het Departement in de kosten nader omschrijvend, is in voorbereiding en zou, zonder de tusschenkomst van de Inspectie van de Begroting, reeds lang uitgevaardigd zijn.

§ 3. De draagwijdte van het artikel wordt nader bepaald op bladzijde 48 van de begroting.

Het gaat er voornamelijk over, onze atleten in de mogelijkheid te stellen om in den vreemde een waardig figuur te slaan, ter gelegenheid van de internationale wedstrijden. Het geldt hier een kwestie van aanzien.

Anderzijds, dient te worden vermeden dat alleen de welstellende atleten zouden kunnen deelnemen aan wedstrijden in den vreemde.

In hetzelfde verband, dienen wij de buitenlandsche atleten, die bij ons komen deelnemen aan internationale wedstrijden, op waarde wijze te ontvangen.

Het spreekt vanzelf dat er niet aan weeldeuitgaven wordt gedacht.

Zekere gebeurtenissen (tentoonstellingen-congres-sen, massademonstraties) kunnen in hooge mate bijdragen tot de propaganda en dienen financieel te worden gesteund door den Staat, te meer daar zij een zeer waldoenden invloed uitoefenen op den handel.

In den loop van het dienstjaar (1946), bleek het voorziene krediet volledig ontoereikend.

§ 6. Het gaat hier over een nieuwigheid, daar het N.W.K. alleen mag tusschenbeide komen ten voordele der vaste koloniën voor *zwakke kinderen*, met uitsluiting van de normale kinderen.

Het scheen het bestuur belangwekkend toe, de vacantietskoliën uit te breiden voor de normale kinderen der arbeidersmassa's en te dien eindé een krediet van twee miljoen op de begroting in te schrijven.

Daar de stof nieuw is, zullen de regelen worden vastgesteld voor zoover het Parlement principieel zijn inslemming betuigt.

**

De leden van de Commissie hebben gevraagd dat toelagen zouden worden voorzien voor het onderhoud der gemeenteparken.

Daar in de begroting voor 1947 van het Departement geen kredieten waren voorzien voor het onderhoud van de door de gemeenten aangelegde openbare parken, staat het den heeren Volksvertegenwoordigers vrij gebruik te maken van hun recht van voordracht en in dit verband een amendement voor te stellen.

ANNEXE III.**OFFICE MEDICO-LEGAL.****Activité du Service pendant l'année 1946.**

Il règne dans le public sur les attributions de l'Office médico-légal des idées fausses. Cet Office, qui dépend du Ministère de la Santé Publique et de la Famille, est uniquement chargé de faire des expertises médicales qui lui sont demandées par l'Administration des Pensions Militaires (A.P.M.) ou le Service des Victimes Civiles de la Guerre (V.C.).

C'est à ces deux administrations qu'incombe la mission de constituer les dossiers des victimes de la guerre, de les transmettre à l'O.M.L. et finalement d'attribuer ou non des pensions d'invalidité, en s'appuyant, comme un tribunal ordinaire, sur les conclusions des expertises médicales fournies par l'O.M.L. Ce dernier organisme ne forme donc qu'un maillon dans la chaîne de la procédure. Est-il responsable des plaintes que les invalides auraient à formuler? On peut y répondre non, en se basant sur des chiffres officiels :

Du 1er octobre 1945 au 1er octobre 1946, donc pendant la première année d'activité de l'O.M.L., 43,373 dossiers lui ont été adressés par l'A.P.M. et les V.C. et 28,041 protocoles d'expertises ont été renvoyés par lui aux deux organismes précités. Il restait donc, à cette date, un découvert de 15,332 dossiers. Cet arriéré est dû à deux raisons :

1e Les Ministères intéressés avaient d'abord cru qu'il suffisait que l'O.M.L. fournit annuellement 30,000 expertises, et ne lui avaient accordé qu'un cadre administratif en rapport avec ce chiffre;

2e Les lenteurs inhérentes à tout démarrage d'une institution.

Cette deuxième raison ne peut être contestée; pendant le dernier trimestre de l'exercice envisagé (juillet-août-septembre 1946), l'A.P.M. et les V.C. ont adressé 7,103 dossiers à l'O.M.L. et celui-ci leur a fait parvenir 9,470 protocoles d'expertises, soit 2,367 expertises de plus que les dossiers reçus. Les derniers résultats sont plus encourageants encore; l'O.M.L. a renvoyé, terminés au mois de septembre 3,358 dossiers et au mois d'octobre 4,276. Ce dernier chiffre

BIJLAGE III.**GERECHTELijke GENEESKUNDIGE DIENST.****Bedrijvigheid van den Dienst tijdens het jaar 1946.**

Er heerschen bij het publiek verkeerde meningen inzake de bevoegdheden van den G.G.D. Bedoelde dienst, welke ressorteert onder het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, is enkel belast met het verrichten van geneeskundige expertises die hem gevraagd worden door het bestuur der militaire pensioenen (B.M.P.) of door den dienst voor burgerlijke oorlogsslachtoffers (D.B.O.).

Deze besturen hebben tot opdracht de dossiers van de oorlogsslachtoffers op te maken, ze over te maken aan den G.G.D. en, ten slotte, de invaliditeitspensioenen al dan niet toe te kennen, steunend zooals een gewone rechtbank, op de door den G.G.D. medegedeelde conclusien van de geneeskundige expertises. Laatstbedoeld organisme is dus maar een schakel in den procedureketting. Is het verantwoordelijk voor de klachten die de invaliden zouden kunnen uiten? Daarop kan ontkennend geantwoord worden als men de officiële cijfers tot staving aanwendt :

Van 1 October 1945 tot 1 October 1946, dus gedurende het eerste jaar werkzaamheid van den G.G.D., werden hem 43,373 dossiers door het B.M.P. en den D.B.O. toegezonden en 28,041 expertiseprotocollen werden door bedoelden dienst teruggezonden aan beide voornoemde organismen. Op bedoelde datum bleven er nog 15,332 dossiers onbehandeld. Deze achterstand is aan twee oorzaken te wijten :

1^e De betrokken ministeries hadden eerst gemeend dat het volstond dat de G.G.D. jaarlijks 30,000 expertises deed en ze hadden hem slechts een bestuurlijk kader toegekend in overeenstemming met dit cijfer;

2^e De traagheid waarmede welke inrichting ook van wal steekt.

Deze tweede oorzaak kan niet in twijfel getrokken; inderdaad, gedurende het laatste kwartaal van het bedoelde dienstjaar (Juli-Augustus-September 1946), hebben het B.M.P. en de D.B.O. 7,103 dossiers aan den G.G.D. gezonden en deze heeft hun 9,470 expertiseprotocollen laten geworden, zegge 2,367 expertises meer als het aantal der ontvangen dossiers. De laatste uitslagen zijn nog meer bevredigend; de G.G.D. heeft in de maand September

correspond à une cadence de plus de 50,000 dossiers par an.

Le Département de la Santé Publique a donc réalisé, au delà des prévisions les plus favorables, les prestations que l'on attendait de lui en matière d'expertises médicales des postulants à invalidité. Ceux-ci ne jouissent toutefois d'un titre de pension définitif qu'après l'examen de leur dossier par les Commissions de pensions de réparation ou par les Commissions civiles d'invalidité. Celles-ci relèvent respectivement du Ministre de la Défense Nationale et du Ministre de la Reconstruction.

Activité de l'Office Médico-légal pendant l'année 1946.

	Militaires	Civils	Total
<i>Résultats généraux :</i>			
Dossiers reçus des Ministères	26,103	2,995	29,098
Dossiers terminés, renvoyés aux Ministères	30,409	4,476	34,885
Dossiers envoyés dans les Centres			42,512
Dossiers terminés, reçus des Centres			39,316
Dossiers en litige dans les Centres, le 31 décembre 1946 ...			3,196
Retard rattrapé de 1945			5,787

Activité des Centres régionaux :

1. Requérants convoqués	48,678
2. Requérants n'ayant pas comparu	5,079(10%)
3. Requérants examinés	43,599
4. Dossiers envoyés aux médecins spécialistes	18,771
5. Dossiers revenus des médecins spécialistes	18,002
6. Dossiers renvoyés des Centres à la Direction centrale	42,326
7. Total des dossiers se trouvant dans les Centres.	20,920
8. Dossiers attendant le premier examen	11,716

Bureau de réception de la Direction centrale : (Dossiers revenant des Centres régionaux.)

a) Dossiers militaires	35,377
b) Dossiers civils	5,627
c) Total	41,004

Inspection médicale de la Direction centrale :

1. Dossiers venant du Bureau de réception	40,204
2. Dossiers terminés	34,885
3. Dossiers à renvoyer aux experts pour corrections.	4,547(11%)
4. Total des dossiers examinés	39,432

Bureau de réexpédition des dossiers à l'Administration des Pensions militaires et victimes civiles de la guerre :

1. Reçu de l'inspection médicale	39,432
2. Dossiers renvoyés aux experts pour corrections.	4,547
3. Dossiers renvoyés à :	
a) l'Administration des Pensions militaires	30,409
b) aux victimes civiles	4,476
c) total	34,885

3,358 afgehandeld en in de maand October 4,276 afgehandelde dossiers verzonden. Laatsbedoeld cijfer betekent een tempo van meer dan 50,000 dossiers per jaar.

Het Departement van Volksgezondheid heeft dus, de meest gunstige verwachtingen overtreffende, gepresteerd wat maar eenigszins mogelijk was inzake geneeskundige expertises van invaliditeitsaanvragers. Dezen genieten echter slechts een definitieven titel op pensioen na het onderzoek van hun dossier door de commissiën voor herstelpensioenen of door de burgerlijke invaliditeitscommissiën welke respectievelijk ressorteeren onder het Ministerie van Landsverdediging en onder het Ministerie van Wederopbouw.

Bedrijvigheid van den Gerechtelijken Geneeskundige Dienst tijdens het jaar 1946.

	Militairen	Burgers	Totaal
<i>Algemeene uitstagen :</i>			
Bundels ontvangen van de Ministeries	26,103	2,995	29,098
Afgehandelde, naar de Ministeries teruggestuurde bundels	30,409	4,476	34,885
Naar de Centra gestuurde bundels			42,512
Afgehandelde van de Centra ontvangen bundels			39,316
Bundels hangende in de Centra op 31 December 1946			3,196
Ingeloopen achterstand van 1945			5,787

Bedrijvigheid der gewestelijke groepingen :

1. Opgeroepen aanvragers	48,678
2. Niet verschenen aanvragers	5,079(10%)
3. Onderzochte aanvragers	43,599
4. Bundels gestuurd aan de geneesheeren-specialisten	18,771
5. Bundels teruggekomen van de geneesheeren-specialisten	18,002
6. Bundels vanuit de Centra teruggestuurd aan de Algemene Directie	42,326
7. Totaal der bundels die zich in de Centra bevinden.	20,920
8. Bundels die op een eerste onderzoek wachten.	11,716

Ontvangsbureau van de Algemene Directie : (Bundels teruggestuurd uit de Gewestelijke Centra.)

a) Militaire bundels	35,377
b) Burgerlijke bundels	5,627
c) Totaal	41,004

Geneeskundige inspectie der Algemene Directie :

1. Bundels afkomstig van het Ontvangsbureau ...	40,204
2. Afgehandelde bundels ...	34,885
3. Bundels aan de deskundigen ter verbetering over te maken ...	4,547(11%)
4. Totaal der behandelde bundels ...	39,432

Bureau van wederverzending der bundels aan het Bestuur der Militaire Pensioenen en der Burgerlijke oorlogsslachtoffers :

1. Ontvangen van de geneeskundige inspectie ...	39,432
2. Bundels aan de deskundigen ter verbetering over te maken ...	4,547
3. Bundels teruggestuurd aan :	
a) het Bestuur der Militaire Pensioenen.	30,409
b) aan de burgerlijke slachtoffers ...	4,476
c) totaal ...	34,885

REMARQUES.

1. Le rendement annuel de l'Office Médico-légal, fixé à 30.000, est dépassé de 4.885 unités.

2. Pour Bruxelles, Arlon, Namur et tout le pays flamand, les dossiers sont traités au fur et à mesure qu'ils nous arrivent des ministères.

3. Pour Liège, Charleroi et Tournai, les dossiers subissent un certain retard dû au fait que ces centres ont reçu un nombre de dossiers plus grand qu'il n'avait été prévu lors de la constitution du cadre administratif. Actuellement, le cadre administratif de ces centres a été renforcé de telle sorte qu'on peut prévoir que dans quatre mois les centres wallons seront aussi à même de traiter les dossiers, aussitôt après leur arrivée des ministères.

4. Le rendement de l'O.M.L. pendant le dernier trimestre a été supérieur au rendement de l'année; il a été envoyé à l'Administration des Pensions militaires et aux Victimes civiles pendant ce temps 10.446 dossiers, soit à une cadence annuelle de 41.784 dossiers.

**PROPHYLAXIE DES MALADIES VENERIENNES :
MOYENS DE LUTTE
MIS EN ŒUVRE PAR LE GOUVERNEMENT.**

Dans les mois qui suivirent la libération de la Belgique, les maladies vénériennes prirent une telle extension qu'il fallut rallier les efforts de tous ceux qui étaient à même de collaborer avec l'Etat en vue d'endiguer un mal mettant réellement en péril l'avenir de la race.

Pour parer à ce danger le Gouvernement a pris un arrêté en date du 24 janvier 1945, imposant aux médecins la déclaration obligatoire de tout nouveau cas de maladies vénériennes et obligeant toute personne présentant des manifestations contagieuses de ces maladies à se faire traiter par un médecin dont elle a le choix.

En outre, il a mis en œuvre les moyens suivants :

1° Il a étendu les possibilités d'action des dispensaires déjà agréés où les malades indigents peuvent se faire soigner sans frais;

2° Il a intéressé le corps médical tout entier à la campagne de prophylaxie;

3° Il a intensifié la propagande antivénérienne;

4° Il a étendu l'intervention de l'Inspection d'Hygiène.

OPMERKINGEN.

1. Het jaarlijksch rendement van den Gerechtelijken Geneeskundigen Dienst, vastgesteld op 30.000, werd met 4.885 eenheden overschreden.

2. Voor Brussel, Aarlen, Namen en het hele Vlaamsche land, worden de bundels behandeld naar mate wij ze van de Ministeries ontvangen.

3. Voor Luik, Charleroi en Doornik lijden de bundels een zekere vertraging wegens het feit dat deze centra een groter aantal bundels hebben ontvangen dan, bij de samenstelling van het bestuurlijk kader, was voorzien. Thans werd het bestuurlijk kader van die centra uitgebreid zoodat mag worden voorzien dat de Waalsche centra, over vier maanden, eveneens in staat zullen zijn om de bundels, onmiddellijk na hun ontvangst van de Ministeries, te behandelen.

4. Het rendement van den G.G.D., tijdens het laatste kwartaal, was hooger dan het jaarlijksch rendement; tijdens dat tijdperk werden aan het Bestuur der Militaire Pensioenen 10.446 bundels overgemaakt, d.i. tegen 41.784 bundels per jaar.

**PROPHYLAXE TEGEN GESLACHTSZIEKTEN :
BESTRIJDINGSMIDDELEN
AANGEWEND DOOR DE REGEERING.**

Tijdens de maanden volgend op 's Lands bevrijding, hadden de venerische ziekten zuldanige uitbreiding genomen, dat beroep diende gedaan op de krachtsinspanning van al diegenen die bij machte waren samen te werken met den Staat, om paal en perk te stellen aan een kwaad waardoor de toekomst van het ras werkelijk in gevaar werd gebracht.

Om dit gevaar af te wenden, heeft de Regeering, op 24 Januari 1945, een besluit genomen, waarbij aan de geneesheeren de verplichte aangifte wordt opgelegd van elk nieuw geval van geslachtsziekte, en waarbij elk persoon die besmettelijke kentekens van die ziekten vertoont, wordt verplicht zich door een geneesheer naar keuze te laten behandelen.

Daarenboven, heeft zij de volgende middelen ingevoerd :

1° Zij heeft de actiemogelijkheden uitgebreid van de reeds erkende dispensaria, waar de behoeftige zieken zich kosteloos kunnen laten verzorgen;

2° Heeft de belangstelling van gansch het Geneeskundig Korps betrokken bij de prophylaxe-campagne;

3° Heeft de antivenerische campagne verscherpt;

4° Heeft de tusschenkomst van de Gezondheidsinspectie verscherpt.

I.

**Extension des possibilités d'action
des dispensaires agréés.**

Une centaine de dispensaires ont été agréés pour le traitement aux frais de l'Etat des malades peu aisés atteints d'affections vénériennes.

Il s'agit en l'occurrence d'institutions privées ou de consultations hospitalières organisées à leurs propres frais et apportant à l'Etat la collaboration que celui-ci leur demande.

L'Etat leur accorde la fourniture gratuite des remèdes spécifiques et une intervention dans leurs frais de fonctionnement, intervention qui s'élève à 10 francs par consultation.

II.

**Extension à tout le Corps médical
de l'autorisation de prescrire les remèdes antivénériens
aux frais de l'Etat.**

Afin d'atteindre le plus grand nombre de malades, dont une partie échappe pour des raisons diverses aux dispensaires, l'Etat permet temporairement à tous les médecins de prescrire à ses frais les remèdes antivénériens.

Pour éviter les abus, l'Administration a prévu un contrôle basé sur l'intervention de l'Inspection d'Hygiène.

III.

Intensification de la propagande.

Une campagne de prophylaxie énergique postule une propagande intensive pénétrant dans toutes les couches de la société, toutes atteintes par l'endémie actuelle.

Il faut montrer au grand public le danger des maladies vénériennes sous tous ses aspects et il faut que les personnes atteintes connaissent les moyens qui leur sont offerts pour se faire soigner. La propagande doit faire appel à la parole, à la presse, à la radio, au cinéma.

L'Administration n'étant pas à même d'organiser semblable propagande par ses propres moyens, en a chargé un organisme spécialisé : La Ligue Nationale Belge contre le Péril vénérien.

La Ligue bénéficie à cette fin d'un subside porté en 1945 à un demi-million.

IV.

L'Inspecteur d'Hygiène assisté de sa monitrice sanitaire coordonne la lutte contre les maladies vénériennes et oriente son action au point de vue prophylactique et médico-social (recherche des sources de contamination et des abandons de traitement. Tutelle sanitaire des vénériens).

I.

**Uitbreiding van de actiemogelijkheden
der erkende dispensaria.**

Een honderdtal dispensaria werden erkend voor de behandeling, op kosten van den Staat, van de weinig bemiddelde zieken aangetast door geslachtsaandoeningen.

In het onderhavig geval, geldt het private inrichtingen of op eigen kosten ingerichte ziekenhuisraadplegingen, waardoor aan den Staat de medewerking wordt verleend die door hem wordt gevraagd.

De Staat verschaft hun de kosteloze aflevering van de specifieke geneesmiddelen en een tusschenkomst in hun werkingskosten, die 10 frank per raadpleging bedraagt.

II.

**Uitbreiding tot gansch het Geneeskundig Korps
van de machtiging om antivenerische geneesmiddelen
op Staatskosten voor te schrijven.**

Ten einde het grootst aantal zieken te bereiken, waarvan een gedeelte, om verschillende redenen, aan de dispensaria ontsnapt, machtigt de Staat tijdelijk alle geneesheerlen om op zijn kosten antivenerische geneesmiddelen voor te schrijven.

Om misbruiken te voorkomen, heeft het Bestuur een controle voorzien, gesteund op de tusschenkomst van de Gezondheidsinspectie.

III.

Verscherping van de propaganda.

Een krachtdadige prophylaxe-campagne onderstelt een intensieve propaganda die tot alle lagen van de maatschappij doordringt, die alle door de huidige endemie zijn aangetast.

Het is noodig, het groot publiek het gevaar van de geslachtsziekten in al haar uitzichten aan te tonen, en het is noodig, dat de aangetaste personen de middelen kennen die hun worden aangeboden om zich te laten verzorgen. De propaganda moet beroep doen op het woord, de pers, de radio, de kinema.

Daar het Bestuur niet bij machte is om dergelijke propaganda met eigen middelen in te richten, heeft het die opdracht toevertrouwd aan een gespecialiseerd organisme : den Belgischen Nationalen Bond tot bestrijding der Geslachtsziekten.

De Bond geniet te dien einde een toelage die, in 1945, op een half miljoen werd gebracht.

IV.

De Gezondheidsinspecteur, bijgestaan door zijn Gezondheidsmonitrice, ordent den strijd tegen de geslachtsziekten en richt zijn actie in prophylactisch en medisch-sociaal opzicht (öpsporing van de besmettingsbronnen en van de behandelingsverwaarlozingen. Gezondheidstoezicht van de geslachtsziekten).

**

Le tableau ci-après indique les nouveaux cas de syphilis et de blennorragie déclarés en 1945 et 1946 :

	Cas de syphilis	Cas de blennorragie
1945	3,498	5,390
1946	3,826	3,085

Les nouveaux cas de syphilis et de blennorragie déclarés en 1946, se répartissent mensuellement comme ci-après :

	Cas de syphilis	Cas de blennorragie
Janvier	367	437
Février	331	338
Mars	352	336
Avril	332	279
Mai	364	278
Juin	304	252
Juillet	318	253
Août	263	234
Septembre	275	226
Octobre	332	206
Novembre	284	145
Décembre	304	101

En ce qui concerne la blennorragie, il est vraisemblable que la moitié des cas échappe à la déclaration.

En ce qui concerne la syphilis, les cas non déclarés n'atteignent pas la même proportion tout en étant probablement encore assez nombreux.

Inspection médicale scolaire.

Un projet de réforme de l'inspection médicale scolaire a été mis au point au Département et est actuellement à l'étude depuis plusieurs mois déjà au Ministère de l'Instruction Publique.

Sort des infirmières.

Pendant les exercices précédents, le Département a réalisé :

- a) La protection du titre d'infirmière;
- b) La réglementation des études;
- c) La création d'écoles et l'organisation de cours de gardes-malades.

Office Médico-légal.

Cet organisme travaille à plein rendement. Les prévisions des différents départements intéressés sont dépassées.

Spécialités pharmaceutiques.

Devant le grand nombre de spécialités n'offrant aucune valeur thérapeutique, ayant même un caractère charlatanesque, le Ministère envisage l'immatriculation et l'agrément des spécialités par une Commission dont les membres seront nommés par le Gouvernement sur l'avis des Académies de Médecine.

**

Onderstaande lijst vermeldt de nieuwe gevallen van syphilis en van blennorragie, waarvan in 1945 en 1946 aangifte werd gedaan :

	Syphilis-gevallen	Blennorragie-gevallen
1945	3,498	5,390
1946	3,826	3,085

De nieuwe syphilis- en blennorragie-gevallen, aangegeven in 1946, worden maandelijks als volgt ingedeeld :

	Syphilis-gevallen	Blennorragie-gevallen
Januari	367	437
Februari	331	338
Maart	352	336
April	332	279
Mei	364	278
Juni	304	252
Juli	318	253
Augustus	263	234
September	275	226
October	332	206
November	284	145
December	304	101

Wat de blennorragie betreft, ontsnappen waarschijnlijk de helft van de gevallen van aangifte.

Wat de syphilis aangaat, bereiken de niet aangegeven gevallen niet dezelfde verhouding, hoewel zij vermoedelijk nog zeer talrijk zijn.

Medisch schooltoezicht.

Een ontwerp tot hervorming van het schooltoezicht is sedert lang klaargemaakt door het Departement en ligt thans, reeds sinds verschillende maanden, ter studie bij het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

Lot der ziekenverpleegsters.

Tijdens de voorgaande dienstjaren, heeft het Departement als verwezenlijkingen geboekt :

- a) De bescherming van den graad van ziekenverpleegster;
- b) De reglementering der studien;
- c) De oprichting van scholen en de inrichting van cursussen voor ziekenoppassers en -oppassters.

Gerechtelijke Geneeskundige Dienst.

Dit organisme is in volle werking. De vooruitzichten van de onderscheidene betrokken departementen zijn overschreden.

Pharmaceutische specialiteiten.

Gezien het groot aantal specialiteiten die geen enkele geneeskundige waarde hebben en zelfs een uitzicht vertoonen van kwakzalverij, beoogt het Ministerie de inschrijving en de erkenning van de specialiteiten door een Commissie waarvan de leden door de Regeering zullen worden benoemd op advies van de Academiën voor Geneeskunde.